

Vlaams
Parlement

vergadering **C258 – BIN20**
zittingsjaar 2010-2011

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur,
Decreetsevaluatie, Inburgering en Toerisme

van 1 juni 2011

INHOUD

Interpellatie van de heer Jan Penris tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de nieuwe overheidssteun (aankoop kortlopend schuldpapier) voor de Gemeentelijke Holding - 174 (2010-2011)	
Interpellatie van de heer Eric Van Rompuy tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand en tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de financiële steun van het Vlaamse Gewest aan de Gemeentelijke Holding en het mogelijke scenario voor regionale opdeling - 175 (2010-2011)	
Interpellatie van de heer Sas van Rouveroy tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de onrust bij de Gemeentelijke Holding - 176 (2010-2011)	3
Met redenen omklede moties	18
Vraag om uitleg van de heer Bart Van Malderen tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over dagschoonmaak - 2105 (2010-2011)	
Vraag om uitleg van de heer Kurt De Loor tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de dagschoonmaak bij de Vlaamse overheid en provinciale en lokale besturen - 2172 (2010-2011)	18
Vraag om uitleg van de heer Kurt De Loor tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de ervaringen van pilootbesturen en de conclusies die hieruit werden getrokken naar aanleiding van het invoeren van de beleids- en beheerscyclus - 2174 (2010-2011)	22
Vraag om uitleg van de heer Bart Martens tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de betrokkenheid van Aquafin in de gemeentelijke afvalwatersanering - 2194 (2010-2011)	28
Vraag om uitleg van de heer Ward Kennes tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de vereenvoudiging van de procedure voor de erkenning van buitenlandse diploma's en mogelijkheden van de Vlaamse overheid om mensen met een buitenlands diploma aan te werven - 2200 (2010-2011)	30

■

Waarnemend voorzitter: mevrouw Linda Visser, ondervoorzitter

Interpellatie van de heer Jan Penris tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de nieuwe overheidssteun (aankoop kortlopend schuldpapier) voor de Gemeentelijke Holding
- 174 (2010-2011)

Interpellatie van de heer Eric Van Rompuy tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand en tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de financiële steun van het Vlaamse Gewest aan de Gemeentelijke Holding en het mogelijke scenario voor regionale opdeling
- 175 (2010-2011)

Interpellatie van de heer Sas van Rouveroij tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de onrust bij de Gemeentelijke Holding
- 176 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris: Voorzitter, minister, collega's, op 19 mei raakte bekend dat de Gemeentelijke Holding opnieuw voor steun heeft moeten aankloppen bij de overheid. De drie Belgische gewesten moesten in totaal voor 120 miljoen euro kortlopend schuldpapier van de holding kopen om de liquiditeitsnood te verhelpen.

De Gemeentelijke Holding, die 14 procent van de Belgisch-Franse financiële groep Dexia bezit, is in handen van de Belgische steden en gemeenten. De Vlaamse Regering, die 40 miljoen euro betaalde voor schuldpapier op twee maanden, merkt op dat de steun de overbrugging van een beperkte periode mogelijk moet maken, tot andere financiers kunnen instappen. Vlaanderen zou daarna nog eens voor twee maanden 14 miljoen euro willen aanbrengen. Wallonië betaalde 50 miljoen euro voor het schuldpapier, terwijl Brussel voor 30 miljoen euro instapte.

De financiële toestand van de Gemeentelijke Holding, met ruim 14 procent een grote aandeelhouder van Dexia, baart steeds meer politici zorgen. Door de lage beurskoers van Dexia kampt de holding met verliezen, waardoor de dividendstroom naar de steden en gemeenten teneemt.

De Gemeentelijke Holding moest ruim twee jaar geleden 500 miljoen euro lenen om Dexia te kunnen bijspringen. Daarvoor kreeg de holding van de overheid een staatswaarborg. De Gemeentelijke Holding wilde na de zomer van 2009 tegelijkertijd een kapitaalverhoging van net geen 500 miljoen euro doorvoeren. Dat gebeurde via de eigen aandeelhouders, namelijk de gemeenten en de provincies.

De kapitaalverhoging was noodzakelijk geworden ten gevolge van de aangegane lening ten behoeve van Dexia. Als borg voor de aangegane leningen golden tot voordien de aandelen-Dexia, maar de forse koersdaling had die garantie in waarde verminderd. Daarom vroeg en kreeg de Gemeentelijke Holding voor haar verdere financiering een overheidswaarborg. Die liep aanvankelijk tot 30 september 2009. De federale overheid en de gewesten hadden een verlenging van die borg van 800 miljoen euro afhankelijk gemaakt van structurele ingrepen bij de Gemeentelijke Holding zelf, zijnde een versterking van het eigen vermogen. De meeste gemeenten en provincies tekenden in op nieuwe A-aandelen en er werd hun een preferent dividend van 13 procent beloofd. De Gemeentelijke Holding maakte zich sterk dat ze, mede door de afbouw van de schulden – een verwachte vermindering met 446 miljoen euro tussen

2009 en 2013 – en de verwachte herneming van het Dexiadividend, die 13 procent kon garanderen. Verder zou er ruimte ontstaan door het wegvallen van de kosten voor de overheidswaarborg.

Uiteindelijk bleek een maand geleden dat de Gemeentelijke Holding over 2010 een kleiner dividend zal uitkeren dan voordien. Dat was en is slecht nieuws voor de gemeenten, vooral voor zij die in 2009 intekenden op de kapitaalsverhoging en daardoor de beloofde coupon van 13 procent zien terugvallen tot 7 procent. De Gemeentelijke Holding kan minder uitkeren omdat ze zelf ook afhankelijk is van de evolutie van het Dexia-aandeel. De winst over 2010 zou volgens De Tijd uitkomen op 26,1 miljoen euro, amper een derde van het te bestemmen resultaat in 2009. De steden en gemeenten die in 2009 cash op tafel legden, zien hierdoor maar 2,87 in plaats van 5,32 euro per aandeel hun richting uitkomen. De algemene vergadering van de Gemeentelijke Holding moest daar op 25 mei 2011 mee instemmen. Sommige gemeenten die leenden om de kapitaalverhoging te financieren, dreigen volgens de krant in de problemen te komen.

Om de getroffen Waalse gemeenten en steden wat ademruimte te geven, bood Waals minister Furlan hun de mogelijkheid om de terugbetaling van een lening bij het gewest uit te stellen. U, minister, stelde drie weken geleden dat u niet meteen een gelijkaardig initiatief plant, aangezien er bij u nog geen steden of gemeenten zijn komen aankloppen voor steun. Bovendien kiezen de lokale besturen zelf om al dan niet ergens aandelen te kopen. Daar vanuit Vlaanderen plots in tussenbeide komen, zou een gevaarlijk precedent scheppen. De berichtgeving van 19 mei over de aankoop van schuldpapier door het Vlaamse Gewest staat dan ook nogal in contrast met uw eerdere uitslatingen.

Het blijkt nu zelfs dat de Gemeentelijke Holding zelf heeft aangeklopt bij de regionale overheden voor een kortlopende lening van 100 miljoen euro, waarvan dus 40 miljoen geleend werd bij het Vlaamse Gewest. De Waalse minister van Begroting André Antoine stelde op 18 mei in Le Soir dan ook voor om de Gemeentelijke Holding te splitsen. U noemde dat op dat moment ‘een optie’. Maar ook andere strategische pistes worden onderzocht. U vond dat de gewesten zich ‘actiever moeten bemoeien’ met de toekomst van de holding. Dat is een piste die ook wij willen verdedigen.

Minister, kunt u dringend verduidelijking geven aan het parlement over uw beleidsstappen ter zake, inbegrepen de kortlopende lening aan de Gemeentelijke Holding door het Vlaamse Gewest?

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy: Voorzitter, minister, collega's, mijn interpellatieverzoek dateert van 18 mei, en inmiddels is er heel wat gebeurd. Het was het moment dat de Gemeentelijke Holding geconfronteerd werd met liquiditeitsproblemen en een beroep deed op de steun van de drie gewesten voor de aankoop van 120 miljoen euro schuldpapier, waarvan 40 miljoen euro kortlopend door de Vlaamse Regering, en daarna nog eens 14 miljoen euro waardepapier door de Vlaamse overheid.

De problemen zijn gekend en zijn voldoende geschetst door de heer Penris. Mij verwondert het een beetje dat men nu post factum allerhande analyses maakt. Op dat moment was het ‘first things first’. Men heeft de Gemeentelijke Holding ook gevraagd om 500 miljoen euro op tafel te leggen om Dexia te redden. Ik heb de discussies meegemaakt in het Vlaams Parlement. Wij hebben daar herhaaldelijk over gesproken. Er was een kamerbrede consensus omdat men toen de banken moest redden.

Inmiddels is er heel wat gebeurd. Men heeft de hele discussie gehad die heeft geleid tot de verhoging van het maatschappelijk kapitaal op 30 september 2009. De Vlaamse overheid vroeg of de gewestwaarborg zou worden gecontinueerd of dat men het kapitaal, het eigen vermogen, moest verhogen. Men heeft toen gediscussieerd over hoe het eigen vermogen verhoogd moest worden. Ik hoor dan de heer Termont, onze nieuwe energievoorzitter die tegen

de grote privémaatschappijen in handelt. Dat is het socialistische etatisme uit de jaren 70. Het is bijna Ibramco-achtig – u bent te jong om te weten wat dat is. De heer Termont, de Ibramco-socialist uit de jaren 70, was met zijn Publigas bereid om te lenen aan de Gemeentelijke Holding. Maar hij vroeg 11,5 procent. Daarover lees ik niets meer. Men is er niet op ingegaan. Toen kwam de constructie met nieuwe aandelen met een preferent dividend van 13 procent. Nu heeft men daar veel kritiek op. Maar op dat ogenblik zei de Gemeentelijke Holding dat, mede door de afbouw van de schulden, er een verwachte waardevermindering in het vooruitzicht werd gesteld en dat de verwachte herneming van het Dexi dividend deze 13 procent kon garanderen. Uiteindelijk hebben we de evolutie gekend die we hebben gekend: de daling van de Dexia-aandelen en ook het feit dat de Gemeentelijke Holding uiteindelijk te veel schulden heeft moeten maken, gelet op het eigen vermogen. We weten in welke context dat gebeurd is.

Minister, wat zijn de gevolgen van deze hele operatie voor de financiën van de gemeenten? Ik pleit hier voor een dedramatisering van de situatie. Voor de begroting van de gemeente Zaventem – en de voorzitter van de Gemeentelijke Holding is van Zaventem, ik denk dus dat wij het maximum doen – betekent dit 120.000 euro. Dat is op 50 miljoen euro belastinginkomsten minder dan 0,2 procent. Ik lees dat het in Antwerpen gaat om 0,12 procent. Dan hoor ik de heer Termont, die wordt geciteerd door de media, dat de financiële situatie van de gemeenten dramatisch is door dat terugvallen van het dividend. Mijnheer van Rouveroy, u bent bondgenoot van de heer Termont: het gaat in een stad als Antwerpen over 0,12 procent.

De heer Sas van Rouveroy: Mijnheer Van Rompuy, dat doet hier toch niet ter zake.

De heer Eric Van Rompuy: In Oostende gaat het over 223.000 euro. We mogen dat toch eens dedramatiseren.

Maak er geen partijpolitieke zaak van. Het ergert mij dat bepaalde politici zich plots manifesteren als diegenen die het allemaal hadden voorzien, terwijl zij daar zelf een rol in hebben gespeeld. Ik verwijs naar wat ik zei over de heer Termont.

Het is duidelijk dat men zich vragen kan stellen bij de gemeentelijke participaties in beursgenoteerde bedrijven. De Gemeentelijke Holding heeft wat gediversifieerd. Maar dit punt is zeker een debat waard.

Er zijn te hoge schulden aangegaan. Dat is nu eenmaal zo. Ik pleit ervoor dat die gewestwaarborgen worden verlengd. De Vlaamse Regering voert hier een heel orthodox en correct beleid. Dat is de enige manier om daar op termijn uit te geraken. De Vlaamse Regering heeft terecht gezegd dat er geen dividenden kunnen worden uitgekeerd zolang de financiële situatie van de Gemeentelijke Holding is wat zij is. Dat is de juiste houding.

Mijn laatste vraag gaat over de regionalisering. Minister, u hebt ook gezegd dat dit nu niet aan de orde is. We moeten in eerste instantie de financiële situatie van de Gemeentelijke Holding stabiliseren. Daarna kan men discussiëren over een gewestelijke opsplitsing. Maar dat is technisch een zeer moeilijke zaak. We moeten daar nu niet aan beginnen. Eerst moet de situatie gesaneerd worden.

Minister, ik verneem graag over al die punten het standpunt van de Vlaamse Regering, die tot hiertoe in dit dossier correct is opgetreden.

De voorzitter: De heer van Rouveroy heeft het woord.

De heer Sas van Rouveroy: Voorzitter, minister, collega's, ten tijde van de financiële crisis is de Gemeentelijke Holding gaan aankloppen bij de overheden in dit land. Dit land is vele overheden rijk: Vlaanderen, België, de andere gewesten. Die zijn bijgesprongen, maar de voorwaarde was wel dat de Gemeentelijke Holding zich zou herkapitaliseren. Dat is gebeurd.

Die ellende was namelijk al vroeger gestart. Het heeft de ellende wel wat versneld. De buitengewone vergadering van de Gemeentelijke Holding heeft op 30 september 2009 onder

meer het maatschappelijk kapitaal van de vennootschap verhoogd door middel van een kapitaalsintekening – vers geld – van afgerond 250 miljoen euro en een gelijkaardig bedrag door de omzetting van certificaten in kapitaal.

Als je de rekeningen van de Holding bekijkt, zie je dat het in 2008 om gewone aandelen en certificaten ging en dat er vanaf 2009 en 2010 drie nieuwe categorieën verschijnen: de gewone aandelen, de aandelen A – de preferente aandelen ten gevolge van de kapitaalsverhoging – en de aandelen B – de oude certificaten die werden omgezet in de kapitaalstructuur.

De Holding stelde in een schrijven aan de steden en gemeenten voorop dat in ruil voor een inbreng in speciën gedurende in totaal tien jaar – maar dat hoeven geen tien opeenvolgende jaren te zijn – een preferent dividend moet worden uitbetaald van 13 procent. Het vooropgestelde dividend zou de besturen, die deze verhoging wensten te financieren door een beroep te doen op een lening, toelaten om met het dividend de budgettaire last van de lening, interesten en kapitaalsaflossing te kunnen betalen. Deze solidariteit met de minder vermogende aandeelhouders was een bewuste prioriteit van de raad van bestuur, aldus de Gemeentelijke Holding toen.

Collega's, eind september 2009 kaartte ik deze problematiek aan in de plenaire vergadering. Minister, u zult zich dit wellicht nog herinneren. Ik stelde me toen ernstige vragen bij de stelling dat steden en gemeenten niet mogen investeren in risicodragend kapitaal. Het is inderdaad niet de taak van een gemeentebestuur om dat te doen. Ook de opbrengst van de preferente aandelen van 13 procent leek ongeloofwaardig. Bovendien verschaftte je door het creëren van preferente aandelen aan de gewone aandeelhouders – die niet bereid waren om in te stappen in het nieuwe kapitaal – de zekerheid dat ze in de toekomst gedurende een langere periode geen dividend zouden kunnen opstrijken. Ik was toen de mening toegedaan dat er op die manier een ongehoorde druk werd gezet op de wilsvrijheid van de steden en gemeenten. Er werd hen immers eigenlijk meegedeeld dat ze niets kregen als ze niet meededen. Als ze wel meededen, kregen ze een dividend, maar dan wel op een niveau van de exotische opbrengsten die Zuidzee-dollars met zich meebrengen. We vonden toen al dat dit een rotte wortel was die nooit kon worden opgegeten. We zijn nu twee jaar verder en kunnen beschouwend nagaan wat er sindsdien allemaal is gebeurd.

Minister, u wenste toen niet te antwoorden op een aantal van mijn vragen. U was van oordeel dat we eerst die crisis voorbij moeten laten gaan vooraleer we een fundamenteel debat voeren. “Vanuit het oogpunt van het algemeen belang, en niet het minst dat van de gemeenten, de gemeentelijke financiën en dergelijke meer, is het beter die fundamentele vragen niet nu te stellen,” zo zei u toen. Toch hoopte u dat de herkapitalisatie zou gebeuren en dat Dexia via onder andere de Gemeentelijke Holding uit dat slechte vaarwater zou geraken. Impliciet stuurde de Vlaamse Regering er daardoor dus op aan dat de steden en gemeenten zouden instappen in de kapitaalsverhoging.

Begin deze maand werd ondertussen duidelijk dat de Gemeentelijke Holding krap bij kas zit en haar engagement van 13 procent niet zal kunnen nakomen. Er zal maar een coupon van 7 procent worden uitgekeerd. Het lagere dividend is een streep door de rekening van de gemeentebesturen. Ik zal daar straks een aantal cijfers over geven. Dan zullen we kunnen beoordelen of het slechts over futiliteiten gaat. In een aantal gevallen zal het ontbreken van die verwachte inkomsten in de gemeentelijke begroting toch wel pijnlijk zijn.

De Waalse minister van Begroting stelde deze week voor om de Gemeentelijke Holding te splitsen. U noemde dit een optie – althans volgens de pers – en liet weten dat er ook andere strategische pistes moeten worden onderzocht. Ik denk dat vooral dat laatste zal moeten gebeuren. Het splitsen op zich zal namelijk vennootschapsrechtelijk heel wat met zich meebrengen en vermoedelijk de minwaarde activeren. Die minwaarde is ondertussen nog altijd niet geboekt omdat PricewaterhouseCoopers als bedrijfsrevisor toelaat dat het actief, de aandelen Dexia in de portefeuille van de Gemeentelijke Holding, niet moeten worden

geherwaardeerd op het niveau dat ze vandaag hebben. Ze staan nu in de boekhouding voor meer dan 8 euro per aandeel, terwijl de beurswaarde rond de 2,4 schommelt. Misschien is dat ondertussen wat meer, aangezien het aandeel het de laatste dagen wat beter doet.

Je moet opletten dat je de trekker niet overhaalt als je een splitsing overweegt. Het pistool staat op het voorhoofd van de Gemeentelijke Holding gericht. Je mag de trekker niet overhalen door het moeten boeken van een gigantisch verlies.

Minister, Open Vld houdt er drie sporen op na. Het eerste spoor, zoals in september 2009 uitgetekend, was: geen overheidsgeld, geen geld van steden en gemeenten, in risicodragend kapitaal. Er is een uitzondering op, namelijk de energiesector. Maar banken behoren vooralsnog niet tot deze sector. Ik heb u die vraag in september 2009 ook gesteld: geef me nu eens de juiste juridische grondslag op basis waarvan steden en gemeenten, hetzij direct, hetzij indirect, mogen participeren in de kapitaalstructuur van een bank. Naar mijn aanvoelen is dergelijke juridische grondslag er niet. Los van het juridische in deze zaak, zeggen wij principieel-politiek: geen belastinggeld in risicodragend kapitaal, en al zeker niet in de bankensector.

Het tweede spoor is dat we uw bondgenoot zijn. We zijn dat dus niet alleen met burgemeester Termont op lokaal vlak, dat wil ik benadrukken. Daar gaat het zeer goed. We zijn loyale bondgenoten. De cohesie binnen het college is zeer groot en u begrijpt wat ik daarmee bedoel. Hier behoort sp.a tot de meerderheid en wij tot de oppositie. Minister, we zijn wel een bondgenoot van u – alhoewel u tot de meerderheid behoort – als u geen handelingen wilt stellen die het over kop gaan van de Gemeentelijke Holding zouden veroorzaken of bespoedigen, en wij willen u daarin steunen. Dat is heel duidelijk onze tweede beleidslijn. We willen met u zoeken naar de juiste strategieën om te bewerkstelligen dat we ooit eens uit dat woelige water van het risicodragend beleggen wegraken. We moeten eens een koers uitzetten. We moeten een haven kunnen binnenlopen en we moeten de steden en gemeenten toelaten om af te monteren van dit schip. Maar we gaan in volle storm geen gaatje boren in de kiel. Het is niet de bedoeling om het schip op de klippen te laten lopen.

Het derde spoor is een politiek spoor. Voor de Vlaamse Regering en voor u qualitate qua, als minister, niet persoonlijk, is er een morele verantwoordelijkheid ontstaan sinds september 2009 ten aanzien van de steden en gemeenten. Ik herhaal nogmaals dat, hoewel u dat niet expliciteert, u toch impliciet hebt gezegd dat het met uw goedvinden en met het goedvinden van de Vlaamse Regering was dat steden en gemeenten zouden participeren in die kapitaalsverhoging. Lees uw eigen antwoord erop na, ondanks de caveat die wij daarover formuleerden.

Collega's, nu geef ik de situatie die zich vervolgens heeft voorgedaan. In totaal hebben 62 Vlaamse aandeelhouders zich toen niet ingeschreven op die kapitaalsverhoging. Ze waren goed voor 19,75 procent van het kapitaal. Dat waren de geweldloze burgerlijk ongehoorzamen, waaronder de stad Gent, de stad Aalst, en ik denk ook Brugge. Het zijn dus niet van de minsten. Er was een groep die aan die morele terreur en aan de aanzet van de Vlaamse Regering om toe te treden tot de kapitaalsverhoging heeft weerstaan. Dat zal vandaag niet onbelangrijk blijken als u bereid bent een inspanning te doen. Die inspanning kan niet alleen gelden voor diegenen die toen de rattenvanger zijn gevolgd. *(Opmerkingen van de heer Eric Van Rompuy)*

In september hebben we onze hand uitgestoken om daarover te onderhandelen. In alle discretie kan dat.

De heer Eric Van Rompuy: We gaan er niet over discussiëren, maar de heer Termont stelde aan Publigas voor om dat bedrag te lenen aan 11,5 procent. Daar praat u weer niet over. U hebt wel een hand uitgestoken, maar een hand die op termijn een veel slechtere piste zou zijn.

De heer Sas van Rouveroij: Neen, wacht maar. Nu kom ik op het thema of het gaat over veel of over niet veel, want alles is relatief, zeker als je het uitdrukt in procenten. Het

percentage waarover de heer Van Rompuy het heeft, is juist. Nu wil ik het even in absolute cijfers uitzetten. Het dividend over het boekjaar 2007, uitbetaald in 2008, van de Gemeentelijke Holding was 131 miljoen euro, voor de crisis. Het totale dividend, alle aandelen samen, van het boekjaar 2008, uitbetaald in 2009, was 0 euro. Vanaf dat moment ontstaat een ander verhaal voor twee categorieën. In 2009 hebben alle steden en gemeenten dit moeten incasseren. Dat is al één keer gebeurd, zonder onderscheid. Vanaf 2010 ontstaat een onderscheid. Het totale dividend voor de gewone aandelen is 0 euro. Voor de aandelen A, degenen die in het kapitaal zijn ingestapt, en voor de aandelen B, degenen die de certificaten hebben omgezet – daar hadden ze geen keuze in want wanneer de algemene vergadering met tweederde besliste, moest iedereen omzetten, ook de stad Gent heeft moeten omzetten – is het totale dividendpakket 38 miljoen euro. Nu spreken we over 2011. Het totale dividend van de gewone aandelen is nog altijd 0. De aandelen A, de preferenten, worden uitbetaald. De aandelen B, de omgezette certificaten, zijn weer 0. Dat betekent dat steden en gemeenten die indertijd niet zijn ingestapt in een eerste fase, geen geld kregen voor de gewone aandelen, maar nu in een tweede fase ook beroofd worden van een dividend op de omgezette certificaten, want de aandelen B krijgen ook niets meer. De enigen die nog langs de kassa passeren, zijn de dapperen van 2009. Die krijgen nog 17,5 miljoen euro.

Dit gaat over het totale dividend. Ik heb dat even uitgezet over de Vlaamse gemeentelijke aandeelhouders. De structuur is vrij complex, het gaat niet alleen over de gemeenten. De gewone Vlaamse gemeentelijke aandeelhouders die in 2009 weigerden in te tekenen, kregen in 2008 voor een gewoon aandeel nog een dividend – zonder de certificaten, want in de certificaten is er geen onderscheid en moest iedereen omzetten – van 8,5 miljoen euro. Door het feit dat ze niet hebben ingeschreven, verliezen deze steden en gemeenten dus in totaal 8,5 miljoen euro. Dat is de straf die men heeft uitgesproken door de wijze waarop de Gemeentelijke Holding heeft gewerkt en door het feit dat de minister de anderen heeft gestimuleerd om dit ook te doen. Had men niet gestimuleerd, dan was er op de algemene vergadering ook geen meerderheid geweest, en dan had zich dit debacle niet voorgedaan.

De andere welwillende Vlaamse gemeentelijke aandeelhouders waren in 2008 goed voor een dividend van 38,1 miljoen euro op hun gewoon aandeel – nog altijd zonder certificaten. Ze kregen uiteraard in 2009 ook niets. In 2010 is hun dividend nog 11,8 miljoen euro waard. In 2011 is het nog 6,4 miljoen euro waard.

Het verlies voor diegenen die wel hebben ingetekend, bedraagt in 2011 ongeveer 5 miljoen euro. Is dat veel of niet veel? Ik laat dat aan uw beoordeling over. Ik denk dat het niet weinig is.

Minister, heeft de Vlaamse Regering reeds concrete plannen om hulp te verstrekken aan de Gemeentelijke Holding? Bent u dat van plan?

Als u dat van plan bent, wat gaat u dan doen? Als u dat niet doet, bent u dan eerder geneigd om een helpende hand te reiken aan de slachtoffers van deze zaak? Er zijn dan twee categorieën. De slachtoffers zijn uiteraard de steden en gemeenten. Er zijn diegenen die hebben ingetekend, aan wie 13 procent was beloofd en aan wie slechts 7 procent zal worden uitbetaald. Quid met het verschil? De tweede categorie is en blijft de groep van gemeenten die niet hebben ingetekend op de kapitaalsverhoging en die op die manier een groot dividend ontberen. Door het feit dat nu ook de aandelen B, zijnde de omgezette certificaten, niets meer opbrengen, worden zij nu voor de tweede keer in het kruis gegrepen.

De voorzitter: De heer Watteeuw heeft het woord.

De heer Filip Watteeuw: Voorzitter, minister, collega's, er is al heel veel gezegd, en ik ga niet alle elementen herhalen. Ik heb enkele bedenkingen.

De heer Van Rompuy heeft gelijk dat het makkelijk is om achteraf naar die hele operatie te kijken en te zeggen dat het verkeerd was, maar men kan niet om de vaststelling heen dat er een onbetamelijke druk is uitgeoefend op de gemeenten. Er werd 13 procent voorgesteld als

dividend gedurende tien jaar. Diegenen die niet intekenden op de kapitaalsverhoging van de Gemeentelijke Holding, krijgen eigenlijk geen dividend meer omdat ze pas na de preferente aandelen kwamen. Dat is inderdaad een onbetamelijke druk.

Men kan niet zeggen dat er geen waarschuwingen geweest zijn. Er zijn een aantal steden en gemeenten, onder meer Gent, die niet mee wilden doen. Er zijn er een aantal die gezegd hebben dat dit geen correcte operatie was.

Als burgemeester Termont spreekt over een dramatische situatie, dan heeft hij het niet alleen over het dividend van 13 procent dat niet wordt uitbetaald. Ik voel me niet echt geroepen om Daniël Termont te verdedigen. Ik heb het regelmatig lastig met hem en ik ben geen lokale bondgenoot van Daniël Termont, maar hij heeft het over de manier waarop de Gemeentelijke Holding geleid wordt en hoe men regelmatig een aantal omstreden beslissingen neemt. Als je ziet wat het verschil is tussen de marktwaarde van de Dexia-aandelen en de boekwaarde, dan vraag je je af hoe het komt dat men daar zo lang mee blijft omgaan. Dit is een beslissing die men genomen heeft en die voortdurend het functioneren van de Gemeentelijke Holding hypothekeert. Het lijkt erop dat de Gemeentelijke Holding voortdurend beslissingen neemt die de eigen kracht van de Gemeentelijke Holding te boven gaan.

Ik vraag me af wat de rol van de Vlaamse Regering is. Bij mijn weten zit er een afgevaardigde van de Vlaamse Regering in de raad van bestuur van de Gemeentelijke Holding. Als ik me niet vergis, is dat de heer Van Driessche. Ik dacht dat de heer Van Driessche op een aantal kabinetten heeft gewerkt. Ik veronderstel dat de heer Van Driessche voortdurend contact heeft met de Vlaamse Regering, waarschuwt voor delicate zaken en eventueel ook bezwaar aantekent tegen deze beslissingen. In die zin is de Vlaamse Regering ook moreel verantwoordelijk voor de situatie.

De Vlaamse Regering heeft de juiste beslissing genomen door te zeggen dat ze waarborgen onder voorwaarden wil. Het belangrijkste is dat de Gemeentelijke Holding nu wordt gestabiliseerd. Ik wil die beslissing zeker ondersteunen.

We zullen zien of er op 15 december een dividend wordt uitgekeerd, maar we moeten ook oog hebben voor de positie van de gemeenten. We moeten de financiële moeilijkheden niet overdrijven. Er zijn gemeenten die minder inkomsten hebben en dat amper zullen voelen, maar er zullen er ook zijn die wel moeilijkheden hebben, zeker als die 7 procent niet zou worden uitgekeerd, wat nog altijd kan. Dan is het maar de vraag wat de Vlaamse Regering op dat moment wil doen. De Vlaamse Regering moet op dat moment eventueel voorzien in een renteloze lening voor die gemeenten die duidelijk in budgettaire moeilijkheden komen.

Minister, wat is het oordeel van de Vlaamse Regering over de problemen van de Gemeentelijke Holding? Werd u voldoende op de hoogte gehouden van de beslissingen van de Gemeentelijke Holding? Op welke manier zult u de gemeenten ondersteunen die in de problemen komen als gevolg van de situatie in de Gemeentelijke Holding? Overweegt u om renteloze leningen toe te staan? Op welke manier wil de regering verder meewerken aan het stabiliseren van de Gemeentelijke Holding?

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Collega's, we moeten eerlijk blijven. De eerste gemeente die door het mislopen van de dividenden in financiële moeilijkheden komt, mag gerust met ons aan de tafel zitten. Er zijn inderdaad verschillen. Oostende is een van de zware slachtoffers omdat de stad via het Gemeentekrediet meer aandelen had die zijn omgezet. Dat is historisch gegroeid.

Voor de stad Veurne is dat tussen 0,15 en 0,20 procent van de begroting.

De toenmalige eenzijdige beslissing van de paars-groene regering om de energiemarkt versneld te liberaliseren, heeft de gemeenten tien tot vijftien keer meer gekost dan de bankencrisis vandaag. Het klopt dat het mislopen van dividenden voor de lokale besturen een financiële aderlating is, maar we kunnen en zullen dit overleven.

Ik hoorde geen politici spreken op het moment dat het goed ging. Ik denk aan 2004, 2005, 2006 en 2007. Op een algemene vergadering van de Gemeentelijke Holding was er bijna een staande ovatie voor Francis Vermeiren omdat hij opnieuw het dividend kon optrekken. Er was geen enkel lokaal bestuur dat ook maar enige intentie had om uit die Gemeentelijke Holding te stappen. Als het slecht gaat, krijgen we meteen de discussie over de vraag of een lokaal bestuur in risicovol kapitaal moet investeren. We kunnen dat debat natuurlijk voeren, maar dat moet niet vandaag. We moeten eerst zorgen dat de precaire situaties worden gestabiliseerd voor we dat grondig onderzoeken.

Mijnheer Van Rouveroi, ik nodig u uit om contact op te nemen met de voorzitter van de Gemeentelijke Holding, de heer Francis Vermeiren, die de kapitaalsverhoging heeft gepromoot bij de lokale besturen. Op dat moment was hij Open Vld-volksvertegenwoordiger in het Vlaams Parlement, en nu is hij nog steeds burgemeester van Zaventem. Hij heeft net een verlenging gekregen van zijn mandaat in de Gemeentelijke Holding.

Ik heb stilaan mijn buik vol van politici die zelf niet in de raad van bestuur zitten, en op alles schieten. De heer Termont zit in een aantal andere beheersstructuren. Misschien zouden wij onze bazooka kunnen bovenhalen en op sommige beslissingen kunnen schieten die daar zijn genomen. In die structuren in de energiesector worden er eigenaardige beslissingen genomen. Als je er zelf niet in zit, moet je erover zwijgen. Je moet met kennis van zaken spreken. Je moet niet spreken aan de vooravond van de algemene vergadering, en dan zelf niet naar die algemene vergadering gaan. Was de heer Termont aanwezig geweest op de algemene vergadering en had hij daar de visie van de stad Gent verkondigd, dan kon ik daar nog mee leven, maar die visie in de media verkondigen en zeggen dat het financiële problemen zal opleveren, wat achteraf onjuist blijkt te zijn, is vergezocht.

Bijna alle politieke partijen hebben in de Gemeentelijke Holding vertegenwoordigers in de raad van bestuur. Voor de sp.a is de heer Janssens bijvoorbeeld een prominent figuur. We moeten binnen de partijen eens kijken, in plaats van de minister te overstelpen met vragen.

Er wordt vandaag met een bazooka op een mug geschoten. We worden geconfronteerd met problemen in de Gemeentelijke Holding gelieerd met Dexia. De vrijmaking van de energiemarkt heeft tien tot vijftien keer meer gekost aan de lokale besturen. Toen werd dit door Groen!, sp.a en Open Vld enorm gepromoot. Het zou leiden tot lagere prijzen, en vandaag merken we dat dit niet het geval is.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Voor ik inga op de concrete vragen, wil ik vooraf enkele zaken duidelijk stellen. Ook hier is gebleken dat het nodig is om dat te doen.

De Gemeentelijke Holding is een nv naar Belgisch recht met als enige aandeelhouders de Belgische gemeenten en provincies. Ze bezetten de algemene vergadering en vormen de raad van bestuur. Sinds kort kan zowel aan de federale overheid als aan de gewesten toestemming worden gegeven in het kader van het toegestane kapitaal om toe te treden tot dat aandeelhouderschap, maar dan in het kader van de uitvoering van de garanties die de staat of de gewesten zouden hebben gegeven. Daar moet de raad van bestuur toestemming voor geven.

Tot op heden is dat niet zo. Aandeelhouders, raad van bestuur, dat zijn zaken van de gemeenten en de provincies. Zij beheren de Gemeentelijke Holding. Mijnheer van Rouveroi, ik voel me helemaal niet aangesproken als u het hebt over beslissingen, dividendpolitiek enzovoort. U vergist zich. Zoals een aantal collega's hebben gezegd, is het zo dat als de stad Gent meent dat er een verkeerde politiek wordt gevoerd, die opmerkingen geformuleerd worden op de algemene vergadering. Een aantal vertegenwoordigers van steden zijn naar die algemene vergadering geweest.

Een van de redenen waarom ik gezegd heb dat dit een anachronisme is, is dat het toezicht volledig bij de federale overheid ligt, bij de federale minister van Financiën, bij de federale minister van Binnenlandse Zaken. Wij hebben daar inderdaad een waarnemer, maar het toezicht is in handen van de federale overheid. In die zin is dat een anachronisme. Toen de premier zei dat dit een zaak van de gewesten is, had hij gelijk. Het gaat echter wel om een unitaire holding. Het is een Belgische holding. Het zijn de gewesten die belast zijn met het toezicht op de gemeenten. Wij zijn bevoegd voor het binnenlands bestuur en wij zijn ook degenen die aangesproken worden als het erop aankomt waarborgen te verstrekken. Ik volg de premier daarin, maar er zit inderdaad een grote tegenstelling in.

Als burgemeester Termont zegt dat de federale overheid de toestemming moet geven om de Dexia-aandelen te verkopen, dan volg ik hem twee keer niet. Ten eerste gaat het niet over Dexia-aandelen. De gemeenten zijn aandeelhouder van de holding, die op haar beurt 14,2 procent aanhoudt in Dexia. Ik weet niet of er gemeenten zijn die rechtstreeks aandeelhouder zijn van Dexia. Als dat zo is, zie ik absoluut niet in waarom ze toestemming zouden moeten hebben van de federale overheid om die aandelen te verkopen. Daarenboven, als het gaat over aandelen in de Gemeentelijke Holding, dan zijn het de regels van de Gemeentelijke Holding die bepalen aan wie en of ze kunnen verkopen. De Gemeentelijke Holding bepaalt in haar statuten dat het de gemeenten en provincies zijn die een voorkeurrecht hebben. Als een van de steden of gemeenten wil verkopen, dan moeten de aandelen worden aangeboden aan de steden en gemeenten op de secundaire markt, die vervolgens kunnen kopen of niet kopen. Ik heb u gezegd dat zelfs het Vlaamse Gewest dat op dit ogenblik niet kan. In het kader van een constructie en in het licht van de uitvoering van de garanties die we geven of zullen geven, zouden we die toestemming eventueel kunnen krijgen. Het is niet onbelangrijk om dat nog eens te beklemtonen.

Ik kom straks terug op het Gemeentedecreet. We hebben al een paar keer, één keer op vraag van de heer Caron, dat debat gevoerd. Ik heb daar toen mijn mening gezegd. Ik blijf bij mijn mening. Ik kom daar nog op terug in mijn antwoord op de zeer pertinente vraag van de heer Van Rompuy.

Om het debat te duiden en om de manier waarop we daarmee omgaan duidelijk te maken, wil ik vooraf nog iets zeggen. Het balanstotaal van de Gemeentelijke Holding bedraagt 2,9 miljard euro. Aan de actiefzijde bestaat het uit 2,6 miljard deelnemingen, waarvan 2,1 miljard Dexiadeelnemingen in de boeken. Het Dexia-aandeel is, zoals u weet, op een korte periode spectaculair gezakt en eigenlijk gedecimeerd. In 2007 spraken we nog over 24 euro per aandeel. Nu gaat het over ongeveer 2,4 euro. Dat is – letterlijk – een decimering in de boeken van Dexia. Dat maakt meteen duidelijk hoe afhankelijk die Gemeentelijke Holding op dit moment is als gevolg van de financiële crisis. In de boeken van Dexia staat de waarde van het aandeel aan 2,1 miljard deelnemingen, en 8,2 euro per aandeel. We weten dat het aandeel op dit ogenblik op de beurs ongeveer 2,4 of 2,5 euro noteert. Het is iets verbeterd na de verkoop van de activa vorige week. Dat is de situatie. De toestand is zo dat het lot van de Gemeentelijke Holding in heel grote mate gerelateerd is aan de situatie bij Dexia. Dat is historisch zo gegroeid. Er zijn 2,6 miljard deelnemingen, waar 2,1 miljard in Dexia.

Aan de passiefzijde staat een eigen vermogen van 1,2 miljard euro en een vreemd vermogen van 1,7 miljard euro, waarvan 500 miljoen euro op minder dan één jaar. Dat is de situatie.

De revisor heeft inderdaad alles gevalideerd zoals het nu voorligt. Hij is akkoord gegaan met de verdere boeking van Dexia-aandelen tegen 8,2 euro, omdat dat een visie is op lange termijn. De revisor heeft gezegd dat, in tegenstelling tot Ethias, Dexia niet door eender welke instantie verplicht is om de Dexia-aandelen te gelde te maken. Ethias werd door de Europese Commissie verplicht dat op korte termijn te doen. De aandelen werden tegen een andere waarde geboekt. Als men vandaag de Dexiadeelnemingen boekt aan beurswaarde, dan weet u hoe delicaat de situatie is.

De vraag van de heer Van Rompuy over hoe de Vlaamse Regering daartegen aankijkt, is terecht. Dat is met bezorgdheid, maar ook met zin voor verantwoordelijkheid. Dat is de lijn die we al de hele tijd aanhouden. Het is de enige manier waarop men daarmee kan omgaan. Mijnheer van Rouveroi, u zegt dat u zich aansluit bij mijn stelling dat alles gedaan moet worden om te vermijden dat die Gemeentelijke Holding kapseist. Ik heb dat ook gezegd in de plenaire vergadering. Dat is geen optie. Ik heb ook gezegd dat het niet in het gemeentelijk belang is dat die holding kapseist, en dus moet daar op een verstandige manier mee worden omgegaan. We zijn geen aandeelhouder. We weten echter dat onze gemeenten uitsluitende aandeelhouder zijn. We weten ook dat die Gemeentelijke Holding 14,2 procent aanhoudt in Dexia, een op dit ogenblik Belgisch-Franse bank, en multinational ook in Turkije. In essentie kan men zeggen dat het aandeelhouderschap grotendeels Belgisch-Frans is. We weten ook dat Dexia nog altijd in moeilijk vaarwater zit. Dat zijn dus twee redenen voor ons om daar met zin voor verantwoordelijkheid mee om te gaan. Je kunt niet zomaar oplossingen uit je mouw schudden. Ook al zijn we geen toezichthouders, wij volgen de evoluties van zeer nabij op.

Destijds was het inderdaad ‘first things first’, zoals de heer Van Rompuy zei. Men ging daar toen parlementsbreed mee akkoord. Er is toen door de overheden een operatie opgezet om de banken op dat moment te redden. Ik neem aan dat iedereen nog altijd achter die beslissing van toen staat. Toen is inderdaad ook aan de aandeelhouders gevraagd om daar hun verantwoordelijkheid in op te nemen. Dat is ook gevraagd aan de Gemeentelijke Holding, en die heeft een kapitaalsverhoging gedaan door zijn aandeelhouders daarbij aan te spreken.

Wat daarbij is gezegd en aangekondigd als dividenden en dergelijke meer, is een zaak die in de holding aangekaart moet worden. Dat is geen zaak waartegen de Vlaamse Regering een standpunt heeft ingenomen. Integendeel, wij hebben met het oog op de algemene vergadering nu onze verantwoordelijkheid genomen en hebben met de voorzitter en de afgevaardigd bestuurder gesproken om onze zorg uit te drukken met betrekking tot het dividend van 7 procent dat uitgekeerd zou worden. We hebben gezegd dat dat niet zomaar kan. Dat heeft geleid tot een bijkomende beslissing van de algemene vergadering vorige woensdag.

Die aangelegenheid is een zaak van gemeentelijke autonomie. Ik heb dat ook uitdrukkelijk en met zoveel woorden gezegd in het parlement. Ik neem de gemeenten niet bij de hand. Ik heb de pertinente opmerking, die door velen onder u wordt geuit, gedeeld dat je de vraag kunt stellen of dit nog spoort met wat in ons Gemeentedecreet staat. Ik heb ook gezegd dat dit een evolutie is die gegroeid is, waar niemand zich vragen bij heeft gesteld. Dat was een evolutie van Gemeentekrediet, bank van en voor de gemeenten, tot Dexia, dat een beursgenoteerde vennootschap is geworden en waarvan je, als je dit vergelijkt met artikel 195, paragraaf 3, van het Gemeentedecreet, inderdaad makkelijk kunt concluderen dat dit niet spoort met het Gemeentedecreet: “Het is de gemeente verboden om rechtstreeks of onrechtstreeks rechtspersonen die niet belast zijn met welbepaalde taken van gemeentelijk belang op te richten, erin deel te nemen of zich erin te laten vertegenwoordigen.”

Als men mij nu zo’n constructie zou voorleggen, zou ik als binnenlandminister zo’n oprichting niet goedkeuren. Maar de gemeenten zitten nu eenmaal in die situatie. Stel dat je in een andere situatie zat, zonder die grote afhankelijkheid ten aanzien van Dexia, dat nog altijd in zwaar weer zit, zou je daar strategische opties bij kunnen nemen. Maar om pragmatische redenen, ook uit het oogpunt van het gemeentelijk belang, kun je dat nu niet doen. Ik had graag gehad dat we in een andere situatie zaten. Toen ik aantrad als minister van Binnenlands Bestuur, heb ik gezegd dat we daar naar andere opties moesten kunnen gaan. Ik heb dat ook duidelijk gemaakt, zowel in plenaire als in commissie. Maar hic et nunc zit je met die situatie. Laat ons daarmee omgaan, met zin voor verantwoordelijkheid. We moeten dat debat voeren.

Mijnheer van Rouveroi, je kunt niet tegelijk zeggen dat het geen optie is om de Gemeentelijke Holding niet te versterken en te laten kapseizen, én er tegelijk allemaal uit

uittreden. Ik heb u de balanssituatie gegeven. Dat is de manier waarop de Vlaamse Regering en ikzelf daarmee omgaan.

Mijnheer Penris, de Vlaamse Regering is inderdaad, net als de andere gewestregeringen, de afgelopen tweeënhalf jaar op diverse wijzen de holding te hulp gekomen. Dat is gebeurd door het toekennen van waarborgen. De federale staat heeft waarborgen verleend voor 400 miljoen euro. Die zijn op nul gekomen. De deelstaten hebben samen ook voor 400 miljoen euro waarborgen verstrekt. Die zijn nu gereduceerd tot 125 miljoen euro. Voor Vlaanderen betekent dat nu nog 62,5 miljoen euro waarborgen die we verstrekken.

Er is inderdaad ook ingeschreven op kortlopend schuld papier. Die zaak is verlopen via mijn collega-minister Muyters. Op vraag van de Gemeentelijke Holding heeft de Vlaamse overheid ingeschreven op een programma 'commercial paper', dat voor de Gemeentelijke Holding door de bank Dexia wordt beheerd en waarop diverse private en publieke cliënten van de bank kunnen intekenen. Voor ons was dat een belegging op kortlopende middelen. Meer bepaald werd voor 40 miljoen euro ingeschreven voor een periode van twee maanden. Daarna is de Vlaamse overheid bereid om nog eens voor 14,7 miljoen euro in te schrijven op korte periode. De holding had de drie gewesten gevraagd om in totaal voor 130 miljoen euro in te tekenen op dat 'commercial paper'. Minister Muyters heeft op dat bedrag de dividenden die uitgekeerd werden, namelijk 38,2 miljoen euro, in mindering gebracht. Van het restbedrag werd de 43 procent genomen waarvoor onze gemeenten aandeelhouder zijn in de Gemeentelijke Holding.

Wij hebben gezegd dat we dat deden uit verantwoordelijkheidszin, maar dat we ook serieus wilden praten met de Gemeentelijke Holding over de situatie op korte termijn en op lange termijn. We hebben de voorzitter en de afgevaardigd bestuurder uitgenodigd. Op korte termijn is het duidelijk dat er activa gerealiseerd worden. Men is daarmee bezig. De Gemeentelijke Holding heeft zelf gezegd voor 150 miljoen euro activa te willen realiseren. Een dividend van 17,5 miljoen euro uitbetalen terwijl je verlies lijdt, is toch wel heel onorthodox. Ik denk dat de meesten onder ons de eerste vennootschap die verlies lijdt en toch een dividend uitkeert, nog moeten tegenkomen.

Die beslissing was genomen en was ook gevalideerd door de revisor, en zou dus hoe dan ook op de algemene vergadering komen. Wij hebben dat even 'on hold' gezet en gevraagd dat er op het einde van het jaar een beslissing over zou worden genomen door de raad van bestuur in functie van de liquiditeitstoestand, van de previsie van de liquiditeit in 2012 én in functie van de algemene toestand. Dat is ook nagevolgd en goedgekeurd. Ik heb de beslissing bij. De raad van bestuur is op woensdagmorgen bijeengekomen en heeft een tekst ter goedkeuring voorgelegd aan de algemene vergadering, en die heeft dat ook zo goedgekeurd, namelijk dat de uitbetaling "fonction de la réalisation des opérations concernant en particulier les liquidités du Holding Communal, soit le remboursement de la dette et la réalisation des actifs prévue a cet effet et dépendra des perspectives financières du Holding Communal".

Wij hebben daar, als overheid die die beslissing niet kon tegenhouden, een verstandige beslissing genomen, ook al zijn er gemeenten die gezegd hebben dat dat niet kon en dat het onverkort die 13 procent moest zijn. En als dat niet kon, moest het zeker onvoorwaardelijk 7 procent zijn. Er was in die zin veel protest vanuit Brussel en Wallonië. Wij hebben als Vlaamse Regering gemeend die dialoog te moeten voeren en die voorwaarden te moeten stellen.

Mijnheer Van Rompuy, ik wil dat inderdaad dedramatiseren ten aanzien van de gemeenten. Men mag niet doen alsof dit nu het einde is voor onze gemeenten. Ik geef u de cijfers van het dividend dat de laatste jaren is uitbetaald. Voor de totaliteit van de gemeenten betekende dat in 2006 0,46 procent van hun ontvangsten, in 2007 0,62 procent, in 2008 was er geen dividendumuitkering en was het dus 0 procent, en in 2009 was het 0,15 procent.

Een gemeente die met een dergelijke toestand geconfronteerd wordt en dat niet kan opvangen, daar scheelt fundamenteel iets aan. Je weet dat je in een holding zit die op de beurs belegt en die in allerlei activiteiten zit. De gemeenten moeten dat kunnen opvangen. Ik wil dat echt uit de dramatische context halen. Ik vind het ook niet nodig dat wij voor dergelijke kleine bedragen na de komma een financiële compensatie zouden geven. Bovendien biedt ook de Waalse Regering geen steun voor niets. Zij heeft gezegd dat de Waalse gemeenten een lening zouden kunnen aangaan om het dividendverlies te compenseren. Maar waar zijn wij mee bezig als wij zouden zeggen dat wij een lening zouden geven om die 0,10, die 0,12, die 0,20 procent van de ontvangsten te compenseren, wat dan volgend jaar of over twee jaar zou moeten worden terugbetaald? Komaan, laten wij dergelijke constructies toch niet onder ogen nemen. De Vlaamse Regering verleent onze gemeenten, onze Gemeentelijke Holding en dus ook – onrechtstreeks – Dexia, het best waarborgen op de manier zoals wij het nu hebben gedaan: vooral intekenen op die ‘commercial paper’ en zeggen dat wij bereid zijn om in de toekomst met betrekking tot de waarborg aan de te bespreken voorwaarden onze verantwoordelijkheid te blijven nemen.

Mijnheer Van Rompuy, ik heb met betrekking tot de mogelijke regionale opdeling geantwoord op wat minister André Antoine heeft gezegd. Hij zei dat de holding moet worden opgesplitst om te komen tot constructies die een structurele oplossing bieden. Een van zijn voorstellen was om de Waalse Gemeentelijke Holding te laten opgaan in een grotere investeringsmaatschappij van Wallonië. Ik heb gezegd dat dit een van de mogelijke opties is. Er zijn er nog andere om uit die situatie te geraken. De regering heeft zich daarover niet uitgesproken en ik zal dat nu ook niet doen. Wij hebben wel aan de Gemeentelijke Holding gezegd dat wij willen spreken over de strategie. Wij moeten dat doen met zin voor verantwoordelijkheid en met zin voor het algemene belang. Het gemeentelijke belang is nu wat het is, in de situatie zoals ze nu is. Ik heb gezegd dat het een van de mogelijke opties is. Maar als je komt tot constructies waarbij er wordt overgenomen of opgegaan in, dan kom je per definitie uit in een regionale opdeling. Ik weet dat dat niet evident is en dat daar studiewerk voor nodig is. Er zijn geen beslissingen over genomen. Dat hoeft vandaag, hic et nunc, ook niet te gebeuren. De regering is bezig met wat op korte en ook op langere termijn moet gebeuren. We moeten dat grondig voorbereiden, tot het moment is bereikt waarop de situatie zich voordoet dat we een optie kunnen nemen die strategisch op lange termijn in het belang is van onze gemeenten en van de Gemeentelijke Holding als vehikel.

Maar, collega's, men mag dit ook niet los zien van de verankering van Dexia. Dit is met 14,2 procent een grote aandeelhouder van Dexia. Wij zitten met de deelstaten met 5,7 procent in Dexia. Ook de Belgische staat en ARCO zitten daarin. Die verankering is dus een belangrijke zaak waar we rekening mee moeten houden. We moeten vandaag niet over één nacht ijs gaan. Wij zien de korte termijn sterk voor ogen. Daarom zijn wij bereid om onder voorwaarden waarborgen te verstrekken. Dat is het beste wat wij nu voor de gemeentelijke aandeelhouders kunnen doen. We zien ook de lange termijn onder ogen. Daar moeten alle opties bekeken worden.

De voorzitter: De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris: Minister, u hebt in fine uw antwoord goed samengevat. Ik verontschuldig mij trouwens omdat ik even ben weggeroepen naar mijn eigen commissie. Ik heb begrepen dat u uw verantwoordelijkheid blijft opnemen. Dat stelt ons gerust. U hebt ook de vennootschap gewezen op haar vennootschapsverantwoordelijkheid. Er zal voorlopig geen dividend worden uitgekeerd, tot de financiële situatie grondig gesaneerd is. Daar kan ik u ook in volgen.

Ik volg u ook in het feit dat er misschien nog niet onmiddellijk opties moeten worden genomen worden voor de strategie op lange termijn maar dat die toch al wordt voorbereid. Ik neem daar akte van. Om u daarin te ondersteunen zullen wij een met redenen omklede motie in die zin indienen.

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy: Minister, ik kan mij helemaal terugvinden in uw antwoord. In dit Vlaams Parlement zijn wij verantwoordelijk voor het beoordelen van de regering. Welnu, de Vlaamse Regering geeft op de juiste manier de juiste waarborgen en bezondigt zich niet aan overhaasting en improvisatie. Als ik hoor hoe de heer Termont gemeenten aanzet om hun aandelen te verkopen op een moment dat iedereen weet dat ze bijna geen waarde meer hebben: dat is bijna inciviek. Dat is de gemeenten ertoe aansporen om waardedalingen te incasseren. Voor iemand die doorgaat voor een nieuwe Vlaamse staatsman vind ik dat onverantwoord.

De Gemeentelijke Holding is de laatste jaren in een noodsituatie gekomen. Wie had vijf jaar geleden gedacht dat de overheid ooit nog zou moeten tussenkomen voor de banken? De overheid is er uiteindelijk in geslaagd om de banken overeind te houden. De Gemeentelijke Holding heeft zijn deel gedaan om op termijn op een heel andere manier te oordelen over de Dexia-constructie, die historisch is gegroeid vanuit het Gemeentekrediet.

Mijnheer van Rouveroi, u zegt dat dat de stelling is van Open Vld. Ik heb daar zeer ernstige twijfels over. U zet hier het Gentse petje op en niet het Vlaamse. Mijn burgemeester, in Zaventem, toch ook van Open Vld, heeft daarover als voorzitter van de Gemeentelijke Holding samen met de heer Van Mechelen in het Vlaams Parlement een lijn gevolgd die breed gedragen was door het Vlaams Parlement.

De heer Sas van Rouveroi: Over welke stelling hebt u het?

De heer Eric Van Rompuy: U moet mij niet ondervragen. Ik heb gehoord wat ik gehoord heb. Ieder moet er maar het zijne van denken. U bent hier totaal verkeerd.

De voorzitter: De heer van Rouveroi heeft het woord.

De heer Sas van Rouveroi: Ik geef drie stellingen en ik nodig de heer Van Rompuy uit om onmiddellijk te reageren. Ik herhaal nog eens de stellingen van Open Vld.

Eén. Geen overheidsgeld in risicodragend kapitaal, zeker niet in banken, en zeker niet uit de gemeenten. Steunt u dat of niet? Daar zijn we het toch over eens? (*Opmerkingen van de heer Jan Verfaillie*)

We weten met zijn allen dat we daar om historische redenen in zitten. Maar Open Vld vraagt of je net als in 2009 andermaal een operatie moet starten waarbij je andermaal overheidsgeld in risicodragend kapitaal pompt. Wij zeggen: neen. En al zeker geen gemeentelijk kapitaal. Dus geen tweede operatie zoals in september 2009.

Minister, ik meen te begrijpen dat u daar nu niet naar streeft. Ik kijk naar uw non-verbale reactie. Ik heb begrepen dat u er zeker niet naar streeft, en dat u aanvoelt dat het niet wenselijk is dat steden en gemeenten andermaal worden aangesproken om het kapitaal van de Gemeentelijke Holding te verhogen. Ik weet dat u daar juridisch niets over te zeggen hebt. Ik heb begrepen, collega's, dat daar niemand meer voor pleit, niet aan deze kant van de tafel maar ook niet bij de regering. Mijnheer Van Rompuy, dat is de eerste stelling: geen nieuw vers geld van gemeenten, en zeker niet in risicodragend kapitaal.

Uiteraard heeft de geschiedenis haar rechten. Dat is de tweede stelling. Vandaar dat we die holding niet over kop willen laten gaan. Maar we gaan het toch niet erger maken dan het al is? Tweede stelling: geen handelingen die het over kop gaan van de holding zouden veroorzaken of bespoedigen. Ik denk dat wij ook in die stelling elkaar kunnen ontmoeten.

Maar wil dat zeggen, derde stelling, dat er hier geen morele verantwoordelijkheid is? Ik heb toch iedere keer benadrukt dat er geen juridische verantwoordelijkheid en ook geen voogdijproblematiek is? Het gaat puur over de houding van de Vlaamse Regering met betrekking tot een probleem dat zich op het niveau van de steden en gemeenten afspeelt en

waarover u bekommerd moet zijn en ook bekommerd bent. Minister, u houdt inderdaad wat dat betreft de vinger aan de pols en u doet in de mate van het mogelijke wat u moet doen.

Mijn vraag is dus niet van juridische maar veeleer van morele aard: zou de Vlaamse Regering, met u op kop, eens niet zoeken naar alternatieven, naar een koers die je moet uitzetten om het zinkende schip – en laten we hopen dat het niet verder zinkt –, om die Titanic tijdig te laten aanmeren in een haven opdat we niet met zijn allen zinken? Daarvoor bied ik u de hulp aan van Open Vld. Ik begrijp de lijdzaamheid van de Vlaamse Regering niet. Ik wil u een oplossing aanreiken, hoewel wij hier geen uitvoerende bevoegdheid hebben. Een exitstrategie die geen risico's inhoudt voor de Gemeentelijke Holding nu, maar wel een toekomst geeft voor de steden en gemeenten om eruit te stappen, zou kunnen zijn dat u een speciaal vehikel opricht. We moeten daarover niet in details treden. Via zo'n vehikel zouden beide doelstellingen kunnen worden gerealiseerd.

Mijnheer Van Rompuy, u hebt zo vaak verwezen naar de heer Termont dat u niet geloofwaardig bent als u zegt dat we geen partijpolitieke zaak mogen maken van die Gemeentelijke Holding. U hebt de heer Termont er echt wel bij gesleurd. Het is niet aan mij om hem te verdedigen, maar is het nodig dat u hem hier noemt? De stelling van de burgemeester van Gent is de stelling van de burgemeester. Minister, u hebt een aantal dagen geleden trouwens gezegd dat u hem hier principieel in kunt volgen, maar in de uitvoering niet. Daar hebt u volgens mij trouwens gelijk in. Want als u dat zou doen, creëren we eigenlijk het faillissement. Dat willen we vermijden.

Minister, ik heb uw verklaringen op Kanaal Z genoteerd. Ik ga die hier niet herhalen, u weet goed wat u hebt gezegd. We verschillen daarover niet van mening. Ik vind uw reactie juist.

Er speelt hier wel degelijk partijpolitiek. Waarom is die Vlaamse Regering voor een stuk te lijdzaam? Wel, minister, u verwees daarnet naar ARCO. Het Algemeen Christelijk Werknemersverbond (ACW) is via ARCOFIN voor 12 procent aandeelhouder van Dexia. Er zijn hier gelijkaardige belangen. Het probleem van de Gemeentelijke Holding en de gemeenten krijgt wonderwel steun van de problemen die het ACW heeft door de aandelen die het in ARCO heeft via ARCOFIN. Ik las vandaag wat de voorzitter van het ACW, de heer Develtere, zegt over de reacties van de minister-president en de heer Jean-Luc Dehaene die wat minnetjes waren over de bonussen. De ACW-voorzitter vaart hier een eigen koers die, wat de bonussen betreft, ook de onze is.

De voorzitter: De heer Watteeuw heeft het woord.

De heer Filip Watteeuw: Minister, de Vlaamse Regering heeft inderdaad correct gehandeld. Ze heeft geprobeerd de Gemeentelijke Holding te stabiliseren onder bepaalde voorwaarden. Hiermee heeft ze ook Dexia voor een stuk uit de nood geholpen.

Ik heb zelf vrij snel na de verklaring van de heer Termont gezegd dat dat heel onvoorzichtig was en weleens negatieve effecten zou kunnen hebben op de positie van Dexia. Gelukkig was dat niet het geval. De gemeenten en de Gemeentelijke Holding moeten hun verantwoordelijkheid inderdaad verder opnemen ten aanzien van Dexia, zeker op korte termijn. De Vlaamse Regering moet dat ook doen. De heer van Rouveroy heeft echter gelijk dat ook de andere aandeelhouders van Dexia, namelijk ARCO en ARCOFIN, inderdaad ook hun verantwoordelijkheid moeten opnemen. Het lijkt er soms op dat die verantwoordelijkheid vooral wordt opgenomen door de Gemeentelijke Holding. Eigenlijk zitten we erop te wachten dat ook die aandeelhouders hun verantwoordelijkheid opnemen in het stabiliseren van Dexia.

U hebt terecht gezegd dat het toezicht niet bij Vlaanderen ligt, maar we hebben natuurlijk wel een afgevaardigde in de raad van bestuur. Die moet voluit zijn rol trachten spelen, expansief. Als er ook beslissingen worden genomen die omstreden zijn, moet hij daar toch ten minste bezwaar tegen aantekenen. Hij moet er ook voor zorgen dat er correcte informatie aan de gemeenten wordt bezorgd.

Ik steun u wanneer u zegt dat we een denkoefening op lange termijn moeten maken. We moeten ons daarbij de vraag stellen of de Gemeentelijke Holding niet moet worden omgevormd. Splitsing is daarbij een mogelijke piste, die echter het financiële probleem niet zal oplossen. Het uittreden van de Gemeentelijke Holding uit Dexia op lange termijn, moeten we ook bekijken, maar voorlopig is dit niet aan de orde. Eerst moeten we stabiliseren en nadien kan er inderdaad ook worden gekeken naar een nieuw vehikel, een soort lokale participatiemaatschappij die gemeenten helpt bij hun investeringen. Dat was oorspronkelijk de bedoeling van de Gemeentelijke Holding.

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Ik ben vorige week naar de algemene vergadering geweest. Ik had verwacht dat de afgevaardigde van Gent daar grote verklaringen zou afleggen. Men kon daar vragen stellen, die door de heer Vermeiren werden beantwoord. Ik heb geen afgevaardigde uit Gent gezien of gehoord.

De heer Filip Watteuw: Ik beloof de heer Verfaillie dat we daarover in de gemeenteraad een vraag zullen stellen.

De heer Jan Verfaillie: Kunt u mij daar dan het schriftelijk antwoord van bezorgen?

Minister, de situatie is acuut, maar toch mogen we hier geen overhaaste beslissing nemen. Tot het jaar 2007 kregen het bestuur, de afgevaardigd bestuurder en de heer Vermeiren staande ovaties voor het jaarlijks toenemend dividend. Stel dat we overhaaste beslissingen zouden nemen en er wordt een verlies geïncasseerd van bijna een miljard euro – het verschil tussen de 8 euro in de boeken en de 2,4 euro. Indien de situatie binnen een aantal jaren stabiliseert en de beurskoers opnieuw naar 6 of 7 euro gaat, zouden dezelfde mensen die u vandaag vragen om een exit te zoeken, u kunnen interpellieren omdat u dan volgens hen te vroeg een exit hebt gezocht. Ze zouden de Vlaamse Regering dan kunnen vragen om de gemeenten te compenseren. Dat alles omdat we te snel naar een exit zouden zoeken en het verlies zouden doorslikken, in plaats van het voor een stuk te recupereren. We mogen zeker geen overhaaste beslissing nemen. Er moet denkwerk gebeuren. We moeten bekijken op welke manier we zulke zaken in de toekomst kunnen vermijden. We moeten niet op korte termijn handelen, want volgens mij zal die beurskoers in de toekomst alleen maar beter worden.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Ik ga niet meer alles herhalen, ik ben daarnet vrij volledig geweest.

Ik wil wel kort reageren op wat u, mijnheer van Rouveroi, zegt over de lijdzaamheid van de Vlaamse Regering. De Vlaamse Regering blijft niet lijdzaam toezien. We doen wat we moeten doen. We zijn ook zeer actief opgetreden ten aanzien van de mensen van de Gemeentelijke Holding. U moet het bedachtzaam, met zin voor verantwoordelijkheid omgaan met, niet verwarren met lijdzaamheid.

Ik heb u gezegd hoe belangrijk ik het persoonlijk inschat dat de Gemeentelijke Holding op dit ogenblik voor 14,2 procent aandeelhouder van Dexia is. Dat heeft niets te maken met de positie van ARCOFIN. Het gaat er gewoon over dat ze aandeelhouder zijn, zoals de deelstaten en de Belgische staat aandeelhouder zijn. Wij, die bezig zijn met het bonum commune, moeten daar aandacht aan besteden. We moeten bekijken hoe de situatie verder evolueert. Ik heb burgemeester Termont gevolgd op bepaalde principiële punten. Ik heb het Gemeentedecreet hier trouwens geciteerd. Ik blijf er wel op hameren dat er hic et nunc geen ondoordachte beslissingen zullen worden genomen. Ik vind het niet verstandig om nu een exit te plannen en de Gemeentelijke Holding uit Dexia te laten gaan. Ik denk dat er Frans kapitaal klaarstaat om die aandelen aan beurswaarde over te nemen. Waar zouden we dan staan?

Met redenen omklede moties

De voorzitter: Door de heer Watteeuw, door de heer van Rouveroi, door de heer Penris en door de heren Segers, Dehandschutter, Verfaillie, Van Rompuy en Van Malderen werden tot besluit van deze interpellatie met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Bart Van Malderen tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over dagschoonmaak - 2105 (2010-2011)

Vraag om uitleg van de heer Kurt De Loor tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de dagschoonmaak bij de Vlaamse overheid en provinciale en lokale besturen - 2172 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Voorzitter, minister, collega's, mijn vraag is geïnspireerd door een campagne die door alle sociale partners van de schoonmaaksector is gestart. Het is niet gebruikelijk dat zowel vakbonden als werkgevers elkaar vinden. Des te belangrijker vind ik het gegeven dat ze samen pleiten om dagschoonmaak te organiseren.

We staan er vaak niet bij stil, maar ook in het Vlaams Parlement worden kantoren geïnspecteerd, ook in andere gebouwen van de Vlaamse overheid is het evident dat we elke dag een proper kantoor aantreffen. Dat is het resultaat van handenarbeid van heel veel mensen die onzichtbaar zijn, met name omdat er heel vaak 's nachts wordt geïnspecteerd. Nochtans zijn er alternatieven en voordelen aan verbonden om dat overdag te doen. Zowel de mensen als de bedrijven als het milieu varen er wel bij.

Het blijkt dat het een cultureel-organisatorisch gegeven is. Er zijn grote verschillen tussen landen in de manier waarop de schoonmaak wordt georganiseerd. In Scandinavische landen wordt 80 procent van de schoonmaak overdag uitgevoerd. In België is dat slechts 12 procent.

Nochtans zijn er nogal wat voordelen verbonden aan het feit dat men ook overdag kan poetsen. Er is een beter sociaal contact met andere personeelsleden, er is een efficiëntere communicatie, men kan inspelen op de noden van het moment. Ik wil de nadruk leggen op het feit dat dagschoonmaak er zou kunnen toe leiden dat meer mensen in die sector aan de slag kunnen. Het is niet evident om 's nachts kinderopvang te vinden, of om 's nachts vervoer te organiseren voor een grote groep. Het aanvoelen is dat mensen die vandaag aan de slag zouden kunnen gaan in die sector, het vaak niet doen.

Minister Muyters heeft in zijn beleidsbrief een hele passus opgenomen over werkbaar werken. Het lijkt me een praktijkvoorbeeld te zijn van hoe we kunnen zorg dragen voor werkbaar werk.

Minister, bent u op de hoogte van deze campagne en van het principe? Ik beschouw dit als een retorische vraag. Acht u het zinvol om de bestaande dienstverleningscontracten binnen de Vlaamse overheid te screenen op hun mogelijkheden tot dagschoonmaak? Acht u het zinvol om de mogelijkheid of de voorkeur tot dagschoonmaak op te nemen in de lastenboeken? U bent ook verantwoordelijk voor de lokale besturen. Acht u het zinvol om de lokale besturen te sensibiliseren over deze mogelijkheid? Lijken u eventuele andere maatregelen aangewezen?

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

De heer Kurt De Loor: Voorzitter, het is een toeval en geen toeval dat collega Van Malderen en ikzelf deze vraag op de agenda hebben geplaatst. Het is me ook opgevallen dat dagschoonmaak van kantoren en lokalen een grote meerwaarde biedt, zowel voor de werknemers als voor de werkgevers en het milieu. Vanuit die uitgangspunten heb ik deze vraag opgesteld. Ik zal de voordelen niet herhalen die de heer Van Malderen al naar voren heeft gebracht.

Het verschil in cijfers tussen de Scandinavische landen en ons land zijn me in het oog gesprongen. Als je ziet dat in België slechts 12 procent van het poetsen gebeurt door middel van dagschoonmaak, is dat bijzonder weinig, hoewel dat een hele reeks voordelen heeft. Ik vind dat frappant. Schoonmaker is momenteel een knelpuntberoep. Deze situatie zal daar ongetwijfeld toe bijdragen omdat het een rem zet op het sociale en familiale leven. Het heeft niet anders dan voordelen, zowel voor werknemers, werkgevers als het milieu. Daarom is dit thema in een campagne gegoten door het Algemeen Belgisch Vakverbond (ABVV), het Algemeen Christelijk Vakverbond (ACV) en de Algemene Belgische Schoonmaakunie (ABSU).

Minister, wordt dagschoonmaak momenteel toegepast in de gebouwen van de Vlaamse administraties? Zo ja, over welk percentage gaat het? Zo niet, waarom gebeurt dat dan niet? Bent u overtuigd van de voordelen van dagschoonmaak zowel voor het milieu, de werknemers als de werkgevers? Bent u bereid om dat meer te implementeren in de eigen Vlaamse administratie? Hebt u al stappen ondernomen om dat te promoten bij provinciale en lokale besturen? Indien dat niet het geval is, bent u van plan dat te doen?

De voorzitter: Mevrouw Van der Borgh heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Ik begrijp het betoog van de collega's niet goed. Ik stel me de vraag of ze al eens zijn nagegaan hoeveel mensen er vandaag in meerdere sectoren tewerkgesteld zijn in avond- en nachtschiften. Ik stel me de vraag of voor al deze mensen de zogenaamde meerwaarde van dagdienst dan niet telt.

We moeten realistisch zijn en beseffen dat het een realiteit is dat in heel wat beroepen avond-, nacht- en weekendwerk noodzakelijk is. Dat moeten we onder ogen zien. Als we met zijn allen pleiten voor meer jobs en meer mensen aan het werk, dan is een van de gevolgen dat een aantal mensen spijtig genoeg niet anders zullen kunnen dan in dergelijke omstandigheden te werken. Dat is de realiteit. Pleiten om één groep daarvan te ontlasten, kan mooi klinken, maar we moeten weten dat er vele anderen zijn die daar nooit van zullen kunnen worden ontlast. Men pleit voor het gezinsleven en het sociale leven van die mensen, maar dat telt voor al die andere mensen ook. Wees een klein beetje realistisch.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer Van Malderen, u zei dat het een retorische vraag was. Uiteraard ken ik de campagne. Ik heb op 4 mei 2011 de brief ontvangen die de campagne toelicht. Daarin staat dat in de Scandinavische landen 80 procent van de schoonmaak overdag gebeurt, in Europa is dat gemiddeld 25 procent en in België zou dat maar 12 procent zijn. In die brief worden ook de voordelen genoemd die verbonden zijn met een dagtaak, zowel voor de medewerkers als voor het bedrijf en het milieu.

Ik ben een antwoord aan het voorbereiden. Ik kan u zeggen wat op dit ogenblik de situatie bij ons is. Er is trouwens niets nieuws onder de zon. Ik heb over deze aangelegenheid op 22 april 2008 van de heer Tavernier de vraag gekregen over gezinsvriendelijke werkuren, vooral toegespitst op de schoonmaak. Ik citeer uit mijn antwoorden. “De DAB (Dienst met Afzonderlijk Beheer) Schoonmaak heeft zowel schoonmaak in eigen beheer als uitbestede schoonmaak, maar doet geen promotie voor schoonmaak buiten de kantooruren, integendeel. Wij voeren een ander beleid. De Vlaamse overheid is al jaren voorstander van een ‘zichtbare’

schoonmaakploeg, die grotendeels binnen de kantooruren aan de slag is. (...) De Vlaamse overheid vraagt enkel schoonmaak buiten de kantooruren als er geen alternatief is. (...) De Vlaamse overheid vervult hier een voorbeeldfunctie. We doen dat op een gezinsvriendelijke manier voor die mensen. Ik heb vaak contact met hen. Hun dagtaak zit erop op het middaguur, wat hen toelaat de combinatie arbeid en gezin op een zo goed mogelijke manier te kunnen vervullen. Storende taken voor het kantoorwerk, zoals boenen van vloeren, grondige schoonmaak van tapijten enzovoort, kunnen niet op een moment dat er mensen permanent rondlopen, dat zou ook het werk van de schoonmakers zelf hinderen. Mijn ervaring is dat de mensen tevreden zijn met die regeling.” We hebben daar ondertussen trouwens cijfers over. Ik kom daarop terug. Tot slot heeft de heer Tavernier gezegd: “De Vlaamse overheid is op dit vlak voorbeeldiger dan ik dacht.”

Ik probeer u nu ook hiervan te overtuigen, collega's. Ik geef u de cijfers. We hebben 103 gebouwen in eigen beheer met de DAB Schoonmaak. Van deze gebouwen gebeurt de schoonmaak voor en tijdens de kantooruren. Grondige hinderlijke taken gebeuren voor de kantooruren, van 6 tot 8 uur. Dat zorgt voor minder hinder voor de klanten. Het gaat bijvoorbeeld om boenen en stofzuigen.

71 gebouwen worden uitbesteed, waarvan slechts 3 worden schoongemaakt buiten de kantooruren. De schoonmaak gebeurt enkel buiten de kantooruren op vraag van de klant en als er geen alternatief is, zoals diensten die overdag permanent bezoekers krijgen of waar het werk te veel wordt verstoord door de schoonmaak. Buiten de kantooruren betekent in dat geval avondschoonmaak, het hoeft dus niet 's nachts te zijn.

In 171 van de 174 schoonmaaklocaties – dat is 98,3 procent – gebeurt de schoonmaak voor of tijdens de kantooruren. Voor de kantooruren betekent vanaf 6 uur. De drie andere locaties worden gepoetst na de kantooruren. Daar wordt het laatste gebouw schoon achtergelaten om 20 uur of 21 uur.

Er zijn geen uniforme bepalingen binnen de sector over wat dag- en nachtschoonmaak is. Maar als we de voorwaarden voor nachtprestaties van het Vlaams personeelsstatuut zouden hanteren, dan kunnen we zelfs zeggen dat in 100 procent van de locaties dagschoonmaak wordt toegepast.

Ik ben dus niet van mening dat we iets moeten wijzigen aan de bestaande contracten. De DAB Schoonmaak vervult nu al een voorbeeldrol. 98,3 procent van de gebouwen wordt gepoetst voor de kantooruren en drie gebouwen worden gepoetst na de kantooruren.

De tevredenheid van het eigen personeel en van de klanten toont aan dat er een juist evenwicht is. Het eigen schoonmaakpersoneel scoort inzake afstemming privé-werk even hoog als het gemiddelde van de Vlaamse overheid bij de personeelspeiling 2010. Dat is niet onbelangrijk. Bij de klanten is de tevredenheid ook hoog. Meer dan 90 procent van de klanten is tevreden over het tijdstip van de schoonmaak, 93 en 92 procent volgens de laatste twee klantenbevragingen.

In alle bescheidenheid denk ik dat we een voorbeeldrol vervullen. We hebben de goede combinatie. Wat zeer hinderlijk is voor de diensten, gebeurt net voor de kantooruren maar nog altijd tijdens de dag. We scoren ook perfect op het vlak van een evenwicht in de combinatie arbeid-gezin.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Voorzitter, minister, ik dank u voor uw antwoord. Het is bijzonder leerrijk en hartverwarmend om te vernemen dat de Vlaamse overheid effectief haar voorbeeldrol opneemt.

Met alle respect, maar de onzin die mevrouw Van der Borgh vertelt, wordt me nog meer duidelijk. Er zijn mensen die noodzakelijkerwijs in nacht- en ploegenwerk moeten werken. Soms is dat niet te vermijden, maar nachtarbeid is in se een ongezonde activiteit. Als er een

alternatief is, is nachtarbeid absoluut te vermijden. Uit het antwoord van de minister blijkt dat er perfect alternatieven voorhanden zijn die organisatorisch ook mogelijk zijn. Het gaat vaak over grote werken die eigenlijk uitzonderlijk gebeuren. In de meeste gevallen is er een perfect alternatief en kan de ongezonde nachtarbeid worden vermeden.

Minister, u hebt ook gezegd dat dit een mogelijkheid is om mensen die anders in de werkloosheid blijven zitten, de kans te geven aan het werk te gaan. De combinatie arbeid-gezin maakt voor veel mensen het verschil tussen werken en niet-werken. Als je als Vlaamse overheid faciliterend kunt optreden en de dienstverlening kunt garanderen, dan is dat een stap vooruit in de combinatie arbeid-gezin.

Minister, u hebt niet geantwoord op mijn vraag naar de praktijk bij de lokale besturen. In mijn eigen stadsbestuur wordt gewerkt zoals bij de Vlaamse overheid. Er wordt overdag geïmagineerd en het grote werk gebeurt buiten de uren. Het lijkt me zinvol om de praktijk van de Vlaamse overheid bekend te maken bij de lokale besturen.

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

De heer Kurt De Loor: Voorzitter, minister, ik wil u twee keer bedanken. Ten eerste voor uw antwoord en ten tweede omdat het zo positief is. Ik vind het zeer goed dat de Vlaamse overheid een voortrekkersrol wil spelen en speelt.

Dat brengt mij bij de kromme redenering van mevrouw Van der Borght en Open Vld. Het doet me denken aan de man die al een maand aan het klagen was dat hij honger had. Toen men hem vroeg waarom hij honger had, zei hij dat hij het probleem van de hongersnood in Afrika wou oplossen en dat ze daar ook geen eten hadden.

Er zijn dus alternatieven. De voordelen van dagschoonmaak zijn duidelijk. Mevrouw Van der Borght, voor sommige beroepen zijn er geen alternatieven, zoals in de verpleging of in de verzorging. Voor de schoonmaak zijn er alternatieven, die niets dan voordelen inhouden.

Ik stel vast dat Open Vld altijd de eerste is om te roepen dat er zoveel vacatures zijn die niet ingevuld geraken. Schoonmaak is een knelpuntberoep. Door aandacht te hebben voor die sector, kunnen we de vacatures voor een deel opvullen.

Minister, ik heb ook geen antwoord gekregen over mijn vraag over de lokale en provinciale besturen. Hebt u reeds stappen ondernomen om dit systeem te promoten bij deze besturen? In het OCMW van Zottegem passen we de dagschoonmaak toe, met alle voordelen van dien.

De voorzitter: Mevrouw Van der Borght heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borght: Voorzitter, minister, ik was heel blij met uw realistisch antwoord. Het was een zeer goede weergave van de realiteit.

Collega's, ik ga geen polemiek beginnen, maar u spreekt over knelpuntberoepen. Ook de horeca en de verzorging zijn immense knelpuntberoepen. Dat zijn nu net ook twee sectoren waar flexibiliteit wordt gevraagd en waar gewerkt wordt op asociale en gezinsonvriendelijke uren. Dat is nu eenmaal zo. Ook kassier is een knelpuntberoep.

Hou alstublieft op met zo'n discours te voeren. De minister heeft een perfect antwoord gegeven. Het is de realiteit. Ook lokale besturen werken zo. U hangt hier een beeld op alsof alle lokale besturen iedereen 's nachts laten werken. Dat is niet zo. Op de meeste plaatsen gebeurt het op een heel realistische manier. Waar het door de aard van het werk niet kan, wordt het zo gedaan.

De voorzitter: De heer Vanden Bussche heeft het woord.

De heer Marc Vanden Bussche: Voorzitter, minister, het probleem is niet alleen nachtarbeid maar ook werken na de schooluren. Wij zijn ook overgeschakeld naar het systeem waarbij de schoonmaakkploegen zoveel mogelijk tijdens de werkuren poetsen. Dat is goed verlopen.

Als het in de meeste gemeenten zo gebeurt, dan twijfel ik wel aan het percentage van 12 procent. Het moet er dan zeer slecht aan toegaan bij de privésector, want ongeveer alle privébedrijven werken dan met nachtarbeid.

Minister, is er onderzoek gebeurd bij de gemeenten?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Ik moet me verontschuldigen, want ik heb inderdaad niet geantwoord op de vraag over de lokale besturen.

Ik heb er geen zicht op. Het gaat om lokale autonomie en de gemeenten moeten op geen enkele manier aan ons meedelen hoe ze het doen. Naar mijn aanvoelen werkt men in de meeste lokale besturen met dagschoonmaak.

We kunnen misschien via Binnenband en de elektronische nieuwsbrief het model dat wij hanteren, bekendmaken en sensibiliseren, voor zover het nodig zou zijn. Ik denk wel dat het in de meeste gemeentebesturen gebeurt zoals de heer Vanden Bussche zegt.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Kurt De Loor tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de ervaringen van pilootbesturen en de conclusies die hieruit werden getrokken naar aanleiding van het invoeren van de beleids- en beheerscyclus - 2174 (2010-2011)

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

De heer Kurt De Loor: De beleids- en beheerscyclus (BBC) werd gisteren in deze commissie aangehaald naar aanleiding van de bespreking van het ontwerp van decreet op de planlastverlaging. In juni 2010 keurde de Vlaamse Regering het besluit betreffende de BBC van de gemeenten, OCMW's en provincies goed. Elk bestuur moet daar op 1 januari 2014 mee starten.

Op 1 januari 2011 zijn er al 20 pilootgemeenten van start gegaan. Vermoedelijk 45 lokale besturen doen ondertussen mee met het vervroegd implementeren van en meestappen in de vernieuwde strategische planning. Het OCMW van Zottegem heeft dat ook gedaan. Immers, the proof of the pudding is in the eating. Ook in het kader van de planlastverlaging lijkt me dat een goede test.

Minister, mijn vragen komen uit de ervaring die we ondertussen zelf hebben opgedaan en die breed worden gedragen. Wat zijn de bevindingen van de eerste groep van 20 lokale pilootbesturen, OCMW's, gemeenten, en ook een provincie? Werd er een evaluatie gehouden? Zo ja, wat zijn de resultaten? Zo neen, wanneer gebeurt die? Gebeurden er bijstellingen voor de tweede lichting van 40 of 45 besturen? Zo ja, welke? Blijkbaar moeten vooral de politiek mandatarissen nog overtuigd worden van de meerwaarde van de BBC. Klopt dat?

Bent u van oordeel dat de huidige ondersteuning, onder andere door het Agentschap voor Binnenlands Bestuur (ABB), volstaat? Hoe wordt die precies aangepakt? Slaat de nieuwe regelgeving in de praktijk niet alleen of te veel op het financiële verhaal? Slagen alle huidige piloten erin om het financiële verhaal te overstijgen? Nu werden/worden circa zestig besturen begeleid in de pilootfase. Welke middelen stelt u ter beschikking voor die besturen? In welke extra ondersteuning wordt voorzien wanneer de overige circa 540 besturen tegen 2014 zullen instappen? Ik kan me voorstellen dat de begeleiding en ondersteuning er anders zullen uitzien

als ze voor 540 besturen bedoeld zijn in plaats van voor 20 of 45. Welke bijkomende middelen worden daarvoor gepland?

De focus van de opleidingen ligt momenteel hoofdzakelijk op het financiële luik. Zijn er opleidingen gepland voor beleidsplanning als het decreet Planlastverlaging zal zijn goedgekeurd? Wat met het financiële plaatje naar aanleiding van de invoering van de BBC inzake nieuwe software en opleidingen van medewerkers? Is hiervoor een bijdrage gepland door Vlaanderen? Ik stel deze vraag in het kader van de toepassing van het Belfortprincipe.

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes: De heer De Loor vestigt terecht de aandacht op iets wat de gemeentebesturen en de mensen bezighoudt, zowel de ambtenaren als, hopelijk, de mandatarissen. Minister, hebt u zicht op de firma's die op dit moment softwareondersteuning leveren voor het gemeentelijke boekhoudpakket? Onze zorg moet toch zijn dat er voldoende marktspelers zijn en dat de gemeenten niet te afhankelijk worden van monopolies van bedrijven. Zodra je daarmee in zee gaat, hang je voor vele jaren vast. Bestaande leveranciers kunnen soms nieuwe toepassingen niet leveren. Ook voor de Vlaamse overheid moet dat een zorg zijn. Er zijn maar 308 gemeenten en 308 OCMW's. Dat is niet zo'n grote markt. Het aantal spelers is beperkt. Om de kosten voor de lokale besturen onder controle te houden, is dat aspect ook belangrijk.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Het financiële element moet in evenwicht zijn met de inhoudelijk-strategische keuzes die gemeenten maken. Het mag niet louter vanuit een financiële constructie worden benaderd. Vandaag zijn er blijkbaar softwareontwikkelingen die in een eerste ontwikkelingsfase vooral fixeerden op het financiële aspect, wat aantoont dat we voorzichtig moeten zijn. De markt is vrij, en daar wordt software ontwikkeld, die nu op het strategisch-inhoudelijke niveau mankementen blijkt te vertonen.

Ik heb geleerd dat er tussen de BBC en het managementteam van de gemeenten best een zo groot mogelijke coherentie bestaat, zodat er een een-op-eenverhouding bestaat tussen beleidsdomeinen, de aansturing ervan en de politieke aansturing later. Dat is een autonome keuze van de gemeenten, waarin een regelgeving niet voorziet. Ik kan me indenken dat een begeleiding wenselijk is om fouten in het begin te vermijden. Valkuilen van de eerste experimenten moeten een aandachtspunt zijn. Minister, is dat ook voor u zo?

De voorzitter: De heer Vanden Bussche heeft het woord.

De heer Marc Vanden Bussche: De software interesseert ons in grote mate omdat dat een belangrijk onderdeel is van de implementatie en het kostenplaatje. Het is een goede suggestie om na te gaan of er een gecombineerde marktaanvraag kan gebeuren, waar de gemeenten kunnen op inspelen. Dit is heel zinvol.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer De Loor, u bent me voor met uw vraag om uitleg. Ik heb de administratie gevraagd om een eerste evaluatie te maken tegen halfweg dit jaar, maar ik weet dat u deze problematiek van nabij volgt, en dat siert u. U was ook de enige politieke mandataris op de startvergadering die het ABB heeft georganiseerd. Al de rest waren ambtenaren. Daarom begrijp ik uw vraag en uw zorg voor de betrokkenheid van de mandatarissen in deze kwestie, zodat het probleem niet alleen door de ambtenaren wordt gedragen.

We zitten nog in de startfase. Er zijn twintig pilootbesturen die de regelgeving en de nieuwe software gebruiken sinds 1 januari 2011, dus sinds vijf maanden. Ik heb aan mijn administratie een eerste evaluatie gevraagd tegen halfweg dit jaar, dus begin juli. Wanneer we dat doen, is natuurlijk arbitrair, maar tegen dan hebben we al wat doorlooptijd.

In afwachting geef ik u een overzicht van de initiatieven die het Agentschap voor Binnenlands Bestuur al heeft ondernomen met het oog op de evaluatie. Voor het meerjarenplan en het budget werden controlelijsten opgemaakt. Aan de hand van deze controlelijsten werd er per bestuur geverifieerd of het meerjarenplan en het budget in overeenstemming waren met de bepalingen van de nieuwe regelgeving.

In concreto werd dus voor elk bestuur voor het meerjarenplan en het budget een controlelijst ingevuld, waarbij kort de vaststellingen werden aangegeven. Per bestuur is een evaluatieverslag opgemaakt waarin de vaststellingen van de controlelijsten zijn verwerkt, maar waar er ook melding wordt gemaakt van aspecten die niet met het bestuurlijk toezicht in strikte zin te maken hebben. De plenaire evaluatievergadering met de betrokken pilootbesturen vond plaats op 18 mei 2011 voor de pilootbesturen uit de provincies Antwerpen en Limburg en op 25 mei voor de pilootbesturen uit de provincies Vlaams-Brabant, Oost- en West-Vlaanderen.

Uit de eerste ervaringen van de pilootbesturen blijkt de sensibilisering van de politieke mandatarissen inderdaad een aandachtspunt te zijn. De organieke decreten gaan ervan uit van dat de raad stuurt op hoofdlijnen. Vandaar dat de BBC-regels bepalen dat de raad zich uitspreekt over de prioritaire beleidsdoelstellingen, die doelstellingen waarop de focus van het beleid gelegd wordt. Voor de betrokken raadsleden vraagt dat een aanpassing, aangezien de besprekingen van het budget in het verleden in de praktijk niet altijd over de hoofdlijnen gingen, maar vaak ook over details.

Ook voor de uitvoerende mandatarissen is de nieuwe beheers- en beleidscyclus een grote verandering. In dit verband kan ik wel meegeven dat enkele pilootbesturen aangeven dat de BBC-rapporten op dit punt, na een aanpassingsperiode, een gunstige evolutie teweeg hebben gebracht, zowel op het niveau van de raad als van de uitvoerende mandatarissen, in eerste instantie de onmiddellijk betrokken mandatarissen, en dan voornamelijk de schepenen van Financiën. Een artikel in Lokaal, het magazine van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG), waar een interview te lezen is met enkele direct betrokkenen, geeft ook overwegend positieve geluiden.

In de beheersovereenkomst 2011-2015 die ik met het Agentschap voor Binnenlands Bestuur heb gesloten, zijn vijf strategische projecten opgenomen. Een ervan is de ondersteuning van de beleids- en beheerscyclus. Ik heb de administrateur-generaal van het ABB expliciet gevraagd om daar voldoende middelen voor uit te trekken. Momenteel is er een ploeg van een viertal medewerkers op centraal niveau die de ondersteuning conceptueel en in tweede lijn verzorgt, en is er in elke provinciale afdeling minstens één persoon die zorgt voor de eerstelijns-ondersteuning. Centraal zijn er dus vier mensen mee bezig en bovendien nog één in elke provincie. Het gaat dus om negen personen.

De komende jaren zullen meer besturen overschakelen naar de nieuwe BBC-regelgeving. Het cijfer dat u gaf voor 2012, is niet helemaal juist, maar het ligt wel in die orde van grootte. Vanaf 1 januari 2012 stappen er nog eens 44 besturen in. Die komen bij de 20 die nu al zijn ingestapt. 86 besturen hebben te kennen gegeven vanaf 2013 met BBC te willen werken. 363 besturen zullen pas op 1 januari 2014 overschakelen. Een honderdtal besturen hebben nog geen datum van instap meegedeeld. Dat zal de werklast nog doen toenemen. We zijn vroeg gestart. De pilootprojecten lopen. Ze zijn arbeidsintensiever inzake begeleiding en ondersteuning. De problemen waarvoor men een oplossing vindt, zullen zich echter later niet meer voordoen. Daarnaast zal het Agentschap voor Binnenlands Bestuur de komende jaren ook meer ervaring hebben opgedaan en efficiënter kunnen omgaan met de ondersteuning. Daarmee wil ik niet zeggen dat het nu niet efficiënt gebeurt. Ik bedoel enkel dat men leert uit wat al is gebeurd. De ondersteuningstools zullen op dat moment geoptimaliseerd zijn.

Momenteel is er in een aantal ondersteuningsmaatregelen voorzien. Het ABB houdt een of meerdere introductiedagen voor de pilootbesturen, waarbij de besturen een model van draaiboek voor de implementatie krijgen. De webstek www.binnenland.vlaanderen.be/bbc wordt permanent actueel gehouden. Er is een permanent beschikbare helpdesk: op het

speciaal ingericht e-mailadres bbcgop@vlaanderen.be kunnen de besturen met al hun vragen over de beleids- en beheerscyclus terecht. Een antwoord binnen de week, of minimaal binnen de twee weken, wordt vooropgesteld. Ook kan men de provinciale afdelingen van ABB telefonisch bereiken. Gratis publicaties over de beleids- en beheerscyclus worden ter beschikking gesteld. Ik verwijs naar een publicatie van het agentschap met alle relevante regelgeving, de publicatie 'BBC: de nieuwe regels toegelicht in 60 vragen en antwoorden', uitgegeven in samenwerking tussen het ABB, de VVSG en Politeia. Ten slotte is er de organisatie van vorming met eigen organisatie van workshops voor de pilootbesturen, organisatie, in samenwerking met externe consultants, van studiedagen over bepaalde specifieke thema's, zoals een draaiboek voor de implementatie van BBC of het financieel evenwicht, organisatie van vorming in samenwerking met de provinciale bestuursscholen, die dat al in hun programma opnemen, maar die ook specifieke cursussen organiseren en organisatie van informatierondes voor de mandatarissen, in samenwerking met de VVSG.

Het is de essentie dat de BBC meer is dan een financieel verhaal. In de vorming en communicatie wordt veel aandacht besteed aan de beleidsmatige aspecten. Centraal in de BBC staan planmatig beleid en strategisch management. De financiële regels bieden de instrumenten die dat mogelijk moeten maken.

In de eerste reacties vanwege de pilootbesturen 2011 wordt inderdaad aangegeven dat de onmiddellijk betrokken diensten – de financieel beheerder – en mandatarissen – de schepen van Financiën – als eersten mee zijn met de nieuwe regels. Dat ligt natuurlijk wat voor de hand. Het zijn die mensen die het dagelijks volgen en moeten implementeren. We stellen ook vast dat de implementatie van de regels bij die pilootbesturen vooral getrokken worden door de financiële beheerders en de financiële diensten van de betrokken besturen en in veel mindere mate door de secretarissen en de beleidsmedewerkers.

Toch geven enkele pilootbesturen aan dat de BBC-regels ook door niet-financiële medewerkers als een vooruitgang worden beschouwd, precies vanwege de koppeling aan de beleidsdoelstellingen. Het lijkt mij evident dat het enige tijd vraagt vooraleer die gedachte overal doordringt, omdat ze bij vele besturen een cultuurverandering vraagt. In de toekomstige begeleiding zal blijvend aandacht besteed worden aan de beleidsmatige aspecten.

In verband met uw vraag wanneer de andere besturen zullen instappen, verwijs ik naar mijn antwoord op de eerste vraag. De begeleiding van de invoering van de beleids- en beheerscyclus is de komende jaren een van de belangrijkste uitdagingen van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur. Bovendien wordt er op het vlak van de ondersteuning samengewerkt met derde partijen: provinciale bestuursscholen, de VVSG, consultants, software-bureaus. Het projectteam dat momenteel instaat voor de coördinatie bestaat uit een negental mensen, die nu ook ervaring opdoen met het begeleiden. Ze zullen de komende jaren nog efficiënter kunnen werken.

Een dergelijk groots implementatieproject legt natuurlijk een zeker beslag op de administratie. De administrateur-generaal zal erover waken dat steeds voldoende mensen betrokken zijn in dit ondersteuningsproject.

Over de thema's beleidsplanning en beleidsuitvoering hebben er al workshops plaatsgevonden. Voor de besturen die in 2011 gestart zijn, is nog in een workshop over de beleidsevaluatie voorzien. Ook in de vorming die via de provinciale bestuurscholen aangeboden wordt, zullen deze thema's een belangrijk deel zijn. De cursus over de beleids- en de beheersrapporten, die ruimer is dan louter financieel, wordt trouwens al vanaf juni 2011 aan de provinciale bestuursscholen gedoceerd. De cursus wordt zo in het aanbod van de bestuursscholen verankerd.

Zoals uit het voorgaande blijkt, investeert de Vlaamse overheid fors in kwaliteitsvolle ondersteuning en opleidingen voor de diverse doelgroepen. Dit is immers prioritair voor het welslagen van het project. De beperkte budgettaire middelen worden daarop geconcentreerd.

Voor rechtstreekse financiële ondersteuning beschik ik niet over budgettaire ruimte. Maar naar mijn aanvoelen zullen de extra uitgaven voor de besturen eerder beperkt zijn. De financiële gevolgen zullen deel uitmaken van de eerste evaluatie door het ABB. Bovendien kan de invoering van BBC voor de besturen efficiëntiewinsten en schaalvoordelen opleveren. Ik ben daarom van mening dat de werkelijke kostprijs voor de invoering van het instrumentarium op langere termijn ingeschat moet worden en in het kader van duurzaamheid bekeken.

Mijnheer Kennes, u kent de vier klassieke softwareleveranciers die op de markt zijn, zowel bij de gemeentebesturen als bij de OCMW's. Ze zijn klaar. Ze hebben de software. Ze begeleiden elk ook apart de pilootbesturen. Ze waren trouwens sterk geïnteresseerd om ook pilootmatig al betrokken te zijn. Er is voldoende aanbod en voldoende concurrentie.

Wat de vraag van de heer Caron betreft, is het zo dat wij inzake de interne personeelsorganisatie niets opleggen aan de gemeentebesturen. Het is evident dat de gemeentebesturen daar liefst zo efficiënt mogelijk mee omgaan. De gemeentebesturen hebben de vrijheid om de indeling van de beleidsvelden zelf te verzorgen. Dit behoort tot de gemeentelijke autonomie, en past in de BBC. Wij willen wel een output zien die we 'centraal' kunnen meten. Indien een lokaal bestuur beslist om bepaalde beleidsvelden te groeperen en samen te werken, dan kan dat, op voorwaarde dat de output via de informatica wordt aangeleverd.

De heer Kurt De Loor: Ik bedank u voor het antwoord. Ik stel wel vast dat er nog veel werk aan de winkel is, hoewel er al veel is gebeurd. De ABB heeft nog veel werk op het vlak van de begeleiding, maar ook de lokale besturen hebben nog veel werk. Pijnpunten zal ik het niet noemen, maar er zijn aandachtspunten die in mijn vragen zijn verwoord en toch gedeeltelijk worden erkend. De heer Decoster was samen met mij op de introductiedag. De verwarming werkte niet, maar dat geheel terzijde. (*Gelach*)

The proof of the pudding is in the eating. Planmatig werken interesseert me zeer. Gisteren heb ik dat hier ook toegelicht, naar aanleiding van het decreet over de planlastverlaging. Planmatig beleid, strategisch beleid, langetermijndenken, visie en rapportage: het zijn belangrijke aandachtspunten. Het valt me op dat er nog geen evaluatie is gebeurd. Dat betekent dat de 44 of 45 besturen die nu zijn gestart met opleiding en begeleiding en op 1 januari 2012 echt van start gaan, vertrekken met hetzelfde aanbod en dezelfde wetenschap als diegenen die op 1 januari 2011 zijn gestart. U zei dat de evaluatie zal gebeuren in juni of juli. Ik wil het belang ervan benadrukken, want een evaluatie is nodig om de ondersteuningstools te kunnen optimaliseren.

Inzake sensibilisering is er ook nog veel werk te verrichten. Ook de politieke mandatarissen moeten nog overtuigd worden. Ik denk dat u daar best nog op inzet. Zij moeten inzien dat er een meerwaarde is verbonden aan het BBC-verhaal, en dat dit een vooruitgang is. Dat zal bij hen een culturele aanpassing vergen, maar ook bij de administratie in het werkveld. De vaststelling dat het een financieel verhaal is dat wordt gedragen door financiële verantwoordelijken en financiële diensten is goed. Maar we moeten ervoor zorgen dat ook de andere secties van de administraties mee zijn en de beleidsplanning meer omvat dan het financiële luik. In samenhang met het decreet over de planlast kan dat één vloeiende beweging worden waarbij beide elementen in elkaar schuiven.

Ik wil ook het belang van de ondersteuning, opleiding, begeleiding en vorming benadrukken. Het Belfortprincipe moet worden toegepast. U zei dat er geen budgettaire ruimte is, maar dat dit geen grote financiële inspanningen vergt. Ik heb twee voorbeelden die aantonen dat de kost toch niet klein is. In een geval betreft het een opleiding die 300 euro per deelnemer kost. In Zottegem is een brede werkgroep actief, met mensen uit verschillende administraties, zodat niet enkel financieel verantwoordelijken bij de zaak worden betrokken. Met toepassing van het Belfortprincipe zou daarvoor in middelen moeten worden voorzien.

Ik zal later nog op dit onderwerp terugkomen, want het is erg belangrijk. U kunt leren van ons, en wij van u.

De heer Ward Kennes: Voorzitter, minister, collega's, de heer De Loor zei terecht dat er nog heel wat werk bij de mandatarissen te verrichten valt. Om hem gerust te stellen, kan ik hem zeggen dat op maandag 6 juni het voltallige schepencollege van Kasterlee een hele dag een BBC-opleiding volgt.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Ik onderschrijf het standpunt van de heer De Loor volledig. Dit is beleidsmatig zeer belangrijk. Ik begrijp zijn zorgen. Hij was als enig politiek mandataris aanwezig. Hij heeft er zelfs kou moeten lijden. Gelukkig is hij er heelhuids uitgekomen. We moeten die klemtoon leggen. Ik probeer dat al heel lang in deze commissie. Het is allemaal aan elkaar verbonden. De planlastvermindering en de andere omgang met het beleid zijn in feite communicerende vaten.

We leggen de klemtoon ook op vorming. We kunnen natuurlijk enkel in een aanbod voorzien. We proberen te sensibiliseren. Ik heb gevraagd dat op te nemen in de vorming die we aan verkiezingskandidaten geven. De echte techniciteit komt daar niet aan bod. We geven de grote lijnen weer. Hierdoor weten de kandidaten ten minste al iets. Na de verkiezingen kunnen de verkozenen aan andere vormen deelnemen.

Er zijn financiële repercussies voor de gemeenten. Voor de software zijn er grote verschillen. Bepaalde leveranciers werken met abonnementen. Sommigen passen de geleverde software aan. Dit blijft lopen als een onderdeel van het onderhoudscontract. Andere leveranciers pakken het nog anders aan. Het verschilt van gemeente tot gemeente. Ik kan begrijpen dat voor externen iets moet worden betaald. Wat wij leveren, is in elk geval gratis.

Ik wil erop wijzen dat dit van het agentschap een grote inspanning vergt. Meer dan 50 procent van de medewerkers bevindt zich op niveau C of D. Dat is nog een erfenis van de federale administratie. Dit is niet meer van deze tijd. Om de nodige capaciteit te hebben, is er nood aan mensen van niveau A. Er zijn ondertussen al negen dergelijke medewerkers vrijgemaakt. We zullen hier echter nog meer in moeten investeren. Dit betekent dat de administrateur-generaal echt prioriteiten moet leggen. Zijn budget is echter gedaald. Het is niet mogelijk meer mensen aan te werven. Het omgekeerde is waar. Het is een echte zoektocht om alles bij elkaar te krijgen. Bovendien hebben we heel wat werk gehad aan het groenboek, het witboek en de decreten. We schrijven die decreten overigens zelf. We zijn er trots op dat we dit niet uitbesteden. Dit alles vergt veel van onze organisatie.

Ik heb veel respect voor de mensen die voor het agentschap werken. Tijdens de periode waaruit zij stammen, waren mensen van niveau C en niveau D nuttig. Nu is dat minder relevant. Er staat dan ook veel druk op de organisatie.

Op budgettaire vlak kan ik niets beloven. Ik kan niet beloven dat we ondersteuning zullen kunnen bieden. Op dit ogenblik kan dat absoluut niet. Ik weet dat de heer De Loor dit zal blijven opvolgen. Dat houdt ons en hemzelf scherp. We kunnen enkel van elkaar leren. De eerste evaluatie zal begin juli 2011 plaatsvinden. Ik neem aan dat we daar na het zomerreces verder over kunnen debatteren.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Bart Martens tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de betrokkenheid van Aquafin in de gemeentelijke afvalwatersanering - 2194 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Voorzitter, mijn vraag om uitleg heeft betrekking op de betrokkenheid van Aquafin bij de gemeentelijke afvalwatersanering. Zoals we allemaal weten, is Aquafin de enige instantie die de bovengemeentelijke inzameling en zuivering van afvalwater ter harte neemt. De gemeentebesturen nemen de rioleringsprojecten onder hun hoede.

In 2005 is de sector grondig hervormd. We hebben de drinkwatermaatschappijen de saneringsplicht opgelegd. Ten gevolge van die beslissing staan de drinkwatermaatschappijen in voor de inzameling en de zuivering van het afvalwater van de klanten waar zij water aan leveren.

Die operatie is destijds omwille van de btw uitgevoerd. Vroeger betaalden we 21 procent btw op elke factuur van Aquafin voor afvalwaterzuivering. Door de drinkwatermaatschappijen hiervoor verantwoordelijk te maken, komt dit nu op de waterfactuur terecht. Hierdoor wordt nog slechts 6 procent btw gefactureerd. Die ernstige besparing heeft ons geld opgeleverd dat we bijkomend in de zuivering van het afvalwater kunnen investeren. Bovendien heeft de hervorming ook een belangrijke administratieve vereenvoudiging met zich meegebracht. Mensen krijgen nog slechts een enkele factuur in de bus. De rioleringskosten en de kosten van de bovengemeentelijke afvalwaterzuivering staan op de factuur van de drinkwatermaatschappij.

In verband met die saneringsplicht sluiten de drinkwatermaatschappijen een contract af met Aquafin voor de bovengemeentelijke zuivering en een ander contract voor de gemeentelijke saneringsplicht. Op dat laatste vlak is de situatie in elk geval een stuk complexer. Verschillende actoren spelen een rol. De drinkwatermaatschappij kan een contract afsluiten met een gemeente, met een intercommunale, met een intergemeentelijk samenwerkingsverband, met een gemeentebedrijf of volgens het decreet ook met een door de gemeente na een marktbevraging aangestelde entiteit.

De contracten vertonen een grote inhoudelijke en vormelijke variatie. In sommige contracten wordt het gebruiksrecht overgedragen. In andere contracten wordt ook het eigendomsrecht overgedragen. Wat de gemeenten al dan niet zelf doen, verschilt ook van contract tot contract. Sommige gemeenten sluiten rechtstreeks een contract met de drinkwatermaatschappij af. Andere gemeenten treden toe tot een intercommunale, die vervolgens een enkel contract met de drinkwatermaatschappij afsluit. Nog andere gemeenten tekenen de saneringsplicht van de drinkwatermaatschappijen af en laten het beheer door middel van een concessieovereenkomst aan Aquafin over.

De Vlaamse Milieumaatschappij (VMM), de economische toezichthouder, heeft hierover recent het rapport 'Een heldere kijk op de afvalwatersanering' gepubliceerd. De geïnteresseerden kunnen hierin een overzicht van de verschillende contractvormen vinden.

Ik wil het hier specifiek hebben over de rol die Aquafin op het vlak van de gemeentelijke riolering speelt. Aquafin wordt hier rechtstreeks, door middel van een concessieovereenkomst met een gemeente, of onrechtstreeks, door middel van een samenwerkingsverband met de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorzieningen (VMW), met de Antwerpse Water Werken (AWW) of met de Tussengemeentelijke Maatschappij der Vlaanderen voor Watervoorziening (TMVW) bij betrokken.

Minister, vallen de contracten of samenwerkingsovereenkomsten die gemeenten of drinkwatermaatschappijen afsluiten met Aquafin, onder de wetgeving op de overheidsopdrachten? Zo ja, is bij de tussenkomst van Aquafin in de organisatie en de uitvoering van de gemeentelijke sanering, hetzij rechtstreeks hetzij onrechtstreeks, steeds een marktbevraging gebeurd? Ik heb het aanvoelen dat dat niet het geval is, maar ik zie uw antwoord tegemoet.

Is het een doelbewuste keuze van de Vlaamse Regering om Aquafin, naast zijn monopoliepositie op het vlak van de bovengemeentelijke sanering, ook een heel duidelijke rol te geven bij de gemeentelijke sanering? We hebben de vorige legislatuur in het kader van het lokaal pact tussen het Vlaamse Gewest en de steden en gemeenten nog een extra investeringsenveloppe naar Aquafin geschoven, door het overnamepunt tussen wat gemeentelijk en wat bovengemeentelijk is, te verleggen.

Als de Vlaamse Regering Aquafin een duidelijke rol wil geven bij de gemeentelijke sanering, wil ik vragen hoe de regering een gelijk speelveld kan garanderen. Het risico op kruissubsidiëring is groot. Waar is juist de scheidingslijn tussen bovengemeentelijk en gemeentelijk? Hoe kunnen we voorkomen dat personeel, middelen en kennis, die Aquafin heeft opgebouwd vanuit zijn decretale opdracht op het bovengemeentelijk vlak, worden ingezet bij de commerciële activiteiten op het gemeentelijk vlak?

Andere riooloperatoren op gemeentelijk vlak klagen al eens over de bevoorrechte positie die Aquafin bekleedt. Het bedrijf kan bijvoorbeeld gebruik maken van modelleringsgegevens die via hydronautstudies zijn opgebouwd via gewestelijke subsidiering in het bovengemeentelijke kader, en die het tegen betaling ter beschikking stelt van concurrerende riooloperatoren, maar zelf gratis kan gebruiken.

Er is ook sprake van een rechter-en-partijsituatie. Aquafin is vertegenwoordigd in een ambtelijke commissie die moet oordelen over subsidieaanvragen van gemeentelijke riooloperatoren: eigen subsidieaanvragen voor de gemeenten waarmee Aquafin een concessie-overeenkomst heeft afgesloten, maar ook concurrerende subsidieaanvragen.

Minister, hoe kunt u dat gelijke speelveld garanderen en een duidelijke scheidingslijn trekken tussen de bovengemeentelijke opdracht van Aquafin en zijn gemeentelijke activiteiten, waarvoor Aquafin niet door de decreetgever bevoegd is verklaard, maar die het bedrijf vanuit een commerciële opdracht uitoefent?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer Martens, ik kan bevestigen dat de lokale besturen onderworpen zijn aan de wetgeving op de overheidsopdrachten. Ook gemeenten die beslissen met Aquafin in zee te gaan voor de uitbouw en het beheer van hun stelsel, moeten dat dus doen na marktbevraging. De gemeentebesturen kunnen in bepaalde gevallen en onder bepaalde voorwaarden wel terugvallen op de in-houseregeling bij het afsluiten van een overeenkomst met de intercommunale drinkwatermaatschappij. Dat betekent dat er tussen de gemeente en het intergemeentelijk samenwerkingsverband een dermate sterke rechtsverhouding is dat het contract vanuit het perspectief van de overheidsopdrachtenwetgeving niet als een overeenkomst met een derde moet worden beschouwd. Dat is inzonderheid het geval voor opdrachthoudende intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, vanwege de beheersoverdracht, die inhoudt dat de gemeenten zichzelf het recht hebben ontzegd om nog op te treden in de materie die ze aan het samenwerkingsverband hebben toevertrouwd.

Wat de besluiten van de gemeenten betreft: ik kan dat niet weten. Dat is niet onderworpen aan goedkeuringstoezicht. Het is enkel onderworpen aan klachttoezicht, als ik daarover dus klachten krijg. Mijn administratie heeft op dit vlak geen weet van klachten tegen lokale besturen, die de markt niet zouden hebben geraadpleegd. U zegt dat bepaalde spelers daarover klagen, maar formeel zijn er geen klachten ingediend. Omdat er volgens de decreetgeving geen goedkeuringstoezicht is, heeft het ABB daar geen zicht op.

Wat de besluitvorming betreft die binnen de drinkwatermaatschappijen plaatsvindt, is het zo dat niet alle drinkwatermaatschappijen vallen onder de bevoegdheid Binnenlands Bestuur. De Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening is een Vlaamse openbare instelling (VOI) sui generis, zoals u weet. Ook gemeenten participeren erin. Die valt onder het toezicht van minister Schauvliege en volledig buiten de bevoegdheid Binnenlands Bestuur. Daarnaast zijn er ook drinkwatermaatschappijen, zoals de TMVW en Vivaqua, die de vorm hebben van gewestgrensoverschrijdende intercommunales. Ook die vallen niet onder Vlaams bestuurlijk toezicht.

Drinkwatermaatschappijen in de vorm van opdrachthoudende verenigingen die wel onder het administratief toezicht vallen zijn: AWW, Provinciale en Intercommunale Drinkwatermaatschappij Provincie Antwerpen (Pidpa), de Intercommunale Watermaatschappij, de Intercommunale Waterleidingsmaatschappij van Veurne-Ambacht (IWVA) en de Intercommunale voor Waterverdeling Vlaams-Brabant (IWVB). Volgens het jaarverslag van Aquafin werkt enkel AWW met Aquafin. Dit contract werd afgesloten in 2003 en loopt tot 31 december 2013. Dit contract werd gegund op basis van artikel 39, paragraaf 2, 1, littera c en e van de wet van 24 december 1983 betreffende de overheidsopdrachten. Op dat ogenblik was er slechts één speler op de markt die in aanmerking kwam. Dat was de motivering. Maar dit contract loopt dus ten einde op 31 december 2013.

Wat betreft uw derde en vierde vraag, moet ik u doorverwijzen naar minister Schauvliege, omdat die zaken volledig buiten mijn bevoegdheid vallen. Ook de controle op Aquafin valt onder de bevoegdheid van de minister van Leefmilieu.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik zal in het vervolg degenen die bij mijn komen klagen, verzoeken om een officiële klacht bij u in te dienen, want ik heb begrepen dat u geen goedkeuringstoezicht kunt uitoefenen binnen deze sector.

Ook in deze sector kunnen we een soort interne staatshervorming gebruiken. Dat is een zaak die we eens ten gronde moeten aanpakken met minister Schauvliege. Ik zie dat gewestelijke instanties zoals Aquafin en VMW met lokale activiteiten bezig zijn – riolering, drinkwaterdistributie – terwijl de gemeentelijke operatoren en intercommunales bovengemeentelijke investeringen en activiteiten uitoefenen, zoals de aanleg van grote drinkwatercollectoren, wat vandaag gebeurt binnen Water-link, het samenwerkingsverband tussen TMVW en AWW. Ik vraag me af of dat de beste manier is om die activiteiten te structureren. We zouden ook kunnen gaan naar een eengemaakt Vlaams waterketenbedrijf dat alle bovengemeentelijke activiteiten op het vlak van het collecteren van afvalwater en het collecteren en transporteren van drinkwater in handen neemt, en de rest overlaten aan de lokale besturen. Maar goed, dit valt inderdaad onder de bevoegdheid van minister Schauvliege. Ik zal deze problematiek ook verder bij haar aankaarten.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Ward Kennes tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de vereenvoudiging van de procedure voor de erkenning van buitenlandse diploma's en mogelijkheden van de Vlaamse overheid om mensen met een buitenlands diploma aan te werven - 2200 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Ward Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes: Voorzitter, minister, collega's, mijn vraag gaat over de erkenning van buitenlandse diploma's, ook door de Vlaamse overheid. Er wordt vaak gezegd dat de

bedrijven daarop zouden moeten inspelen. Er zijn allerlei instanties die dat kunnen doen, maar als Vlaamse overheid hebben wij op dat punt zeker ook een opdracht. De problematiek is al meerdere malen aan bod gekomen in de commissie Onderwijs. De Vlaamse overheid heeft er als werkgever ook belang bij om geschikte kandidaten aan te werven, ook als die een buitenlands diploma meebrengen.

Minister, in uw beleidsbrief Bestuurszaken maakt u melding van een onderzoek van het departement Bestuurszaken, in samenwerking met het beleidsdomein Onderwijs, naar de mogelijkheden om buitenlandse diploma's sneller te evalueren op gelijkwaardigheid. Zo wilt u meer kansen bieden aan allochtone kandidaten met een buitenlands diploma. In uw beleidsbrief Inburgering en Integratie komt u daarop terug. Daar wordt een voorstel geformuleerd voor de vereenvoudiging van de procedure om vertalingen door gecertificeerde sociaal vertalers te accepteren. U wou hierover tijdens het lopende werkjaar in overleg gaan met uw collega bevoegd voor Onderwijs.

Recente wijzigingen aan de regelgeving werken enkele drempels weg om mensen met een buitenlands diploma aan te werven. Door een wijziging aan het Vlaamse personeelsstatuut zijn aanwervingen door de Vlaamse overheid op basis van een niveaugelijkwaardigheid – waarbij een buitenlands diploma gelijkwaardig wordt gesteld aan een Vlaamse academische graad, maar niet aan een graad in een specifiek studiegebied – nu ook mogelijk. Vorig jaar werd de federale regelgeving, die de principes van het ambtenarenstatuut vastlegt, in die zin gewijzigd dat er kan worden afgeweken van de diplomavereisten die zijn vastgelegd voor een statuut, indien de kandidaat houder is van een getuigschrift van competenties buiten diploma.

In het kader van de erkenning van elders dan in het binnenlandse onderwijs verworven competenties zou de Vlaamse overheid op basis hiervan bijvoorbeeld een eigen beleid als werkgever kunnen ontwikkelen ten aanzien van de erkenning van buitenlandse diploma's om deel te nemen aan selecties.

Minister, welke voorstellen voor een snellere evaluatie van de gelijkwaardigheid van buitenlandse diploma's werden geformuleerd naar aanleiding van het in het najaar uitgevoerde onderzoek? Is het genoemde overleg met de minister van Onderwijs over de vereenvoudiging van de procedure reeds afgerond? Zo ja, wat is het resultaat van dat overleg? Werd de mogelijkheid van deelname aan wervingsprocedures door de Vlaamse overheid op basis van een niveaugelijkwaardigheid reeds benut en heeft dat al tot concrete aanwervingen geleid? Wilt u daarnaast onderzoeken of er in het kader van het project Elders Verworven Competenties (EVC) bij wervingsprocedures van de Vlaamse overheid een eigen beleid als werkgever kan worden ontwikkeld ten aanzien van buitenlandse diploma's?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer Kennes, mijn voorstellen voor een snellere evaluatie van de gelijkwaardigheid van buitenlandse diploma's zijn de volgende. Eén: het inkorten van de termijn voor de afhandeling van de aanvraag van academische gelijkwaardigheid van buitenlandse diploma's die niet in Nederland werden uitgereikt. Voor Nederland geldt er al een korte termijn. Twee: het automatisch laten overnemen van een bestaande verklaring van gelijkwaardigheid – door bijvoorbeeld de Franse of Duitstalige gemeenschap – door het Vlaamse ministerie van Onderwijs en Vorming. Drie: onderzoeken of de niveaubepaling voldoende garanties biedt inzake de verworven competenties en de kwaliteit van het onderwijs om personen met een niveaubepaling toegang te geven tot niveau B – het bachelorniveau, dus.

Ik heb die voorstellen bezorgd aan mijn collega Smet, bevoegd voor Onderwijs. Het voorbije werkjaar heeft de VDAB samen met enkele onthaalbureaus een experiment opgestart om na te gaan of onthaalbureaus ook ingeschakeld kunnen worden om personen die geen inburgeringstraject volgen, te begeleiden bij de procedure voor diplomagelijkschakeling. Dat experiment wordt van nabij opgevolgd.

Ik heb bij mijn collega-minister Smet in december 2010 een overleg aangevraagd over de mogelijkheid tot een snellere gelijkwaardigheidsverklaring van buitenlandse diploma's en ik heb hem hieraan herinnerd in februari 2011. Dat overleg heeft nog niet plaatsgevonden, maar minister Smet deelde mij wel al mee dat hij zeker voorstander is van een snellere erkenning van buitenlandse diploma's. Hij zegt ook dat in de overgrote meerderheid van de gevallen het departement Onderwijs en Vorming ruimschoots de norm van vier maanden haalt die naar voren wordt geschoven door de Europese richtlijn 2005/36 en door de Lisbon Recognition Convention. De Europese richtlijn legt de regels vast voor de toegang tot de gereguleerde beroepen in Europa. De Lisbon Recognition Convention regelt de academische erkenning en garandeert dus dat diploma's op een faire manier worden erkend. De Vlaamse afgestudeerden krijgen van hun onderwijsinstelling bij hun diploma een diplomasupplement of kunnen bij NARIC-Vlaanderen (National Academie Recognition Information Centre) een attest aanvragen met alle relevante informatie voor diegenen die een Vlaams diploma in het buitenland moeten evalueren.

Uiteraard, aldus nog steeds minister Smet, kan alles beter en zou het goed zijn mocht er vlotter kunnen worden gewerkt. Toch moet er ook ernstig gewaakt worden over de kwaliteit. Er worden namelijk regelmatig vervalsingen allerhande ingestuurd als 'bewijsmateriaal' voor een gehaald diploma. Als contact moet worden opgenomen met instellingen van ver buiten de Europese Unie, verstrijken er gauw wat weken vooraleer er duidelijke antwoorden zijn.

De wijziging in het Vlaamse personeelsstatuut die toelaat om personeelsleden te werven op basis van niveaugelijkwaardigheid is binnen de gehele Vlaamse overheid bekendgemaakt in het gelijkekansen- en diversiteitsplan 2010. Dit actieplan werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 29 januari 2010. Het samenvattende rapport waarin deze maatregel werd aangekondigd, werd verspreid bij alle leidend ambtenaren, afdelingshoofden en emancipatieambtenaren, en bij alle mogelijke geïnteresseerden binnen en buiten de Vlaamse overheid. Gegevens over het gebruik van deze maatregel worden niet centraal gerapporteerd en worden ook niet bijgehouden in de personeelsdossiers. Dergelijke gegevens zouden enkel kunnen worden gerapporteerd als er een volledig zicht is op de volledige procedure die bij alle wervingen wordt gehanteerd. Maar dat kan niet beleidsmatig, die gegevens kunnen niet systematisch op die schaal worden bijgehouden. Het Vlaams Intermodulair Personeels-systeem (Vlimpers) houdt het hele curriculum bij vanaf de aanwerving. De leidend ambtenaren die de aanwervingen doen, de selecties en data, zitten daar niet in.

Zoals aangekondigd in mijn beleidsbrief Bestuurszaken zet ik met het project EVC verder in op het aanwerven op basis van competenties en stap ik af van het louter diplomagericht werven. Dit leunt aan bij de keuze van de Vlaamse Regering om werk te maken van EVC. De wijziging door het koninklijk besluit van 13 juni 2010 van artikel 9, paragraaf 1, derde lid, van het Algemene Principes Koninklijk Besluit (APKB) maakt het aanwerven op basis van competenties mogelijk.

Om kandidaten met competenties die buiten diploma zijn verworven binnen de Vlaamse overheid te kunnen aanwerven, keurde de Vlaamse Regering een wijziging van het Vlaams Personeelsstatuut (VPS) principieel goed op 2 april 2010. Daarnaast heeft een werkgroep richtlijnen uitgewerkt over de praktische toepassing van EVC. Het was de bedoeling om, omwille van de gelijke behandeling en gelijke beoordeling, aan alle kandidaten met of zonder vereist diploma via het selectiereglement te vragen een portfolio op te stellen. Door middel van het portfolio kunnen kandidaten de relevantie van hun profiel voor de functie in kaart brengen. De kandidaat kan met andere woorden haar of zijn voor de functie relevante ervaringen, vaardigheden, opleidingen en kennis opsommen en staven met zo veel mogelijk bewijsstukken, bijvoorbeeld certificaten en ervaringsbewijzen. Aan de hand van het portfolio wordt beoordeeld of een kandidaat al dan niet een relevant profiel heeft voor een bepaalde functie. Enkel wie een positieve beoordeling van het portfolio krijgt, krijgt toegang tot de selectieprocedure. Onder bewijsstukken worden zowel leer- en ervaringsbewijzen begrepen, zoals bijvoorbeeld een ervaringsbewijs bij de titel van beroepsbekwaamheid of een

opleidingscertificaat, maar ook bewijsmateriaal van vroegere werkgevers en materiaal dat door de kandidaat zelf is bij elkaar gebracht. Een buitenlands diploma zonder verklaring van niveaugelijkwaardigheid, of een binnenlands diploma dat is behaald in een andere taal dan het Nederlands, kan ook als bewijsstuk dienen.

Tijdens de onderhandelingen in het sectorcomité XVIII deelden de vakorganisaties mee dat ze er tegen bezwaar hadden feit dat het ontwerpbesluit tot wijziging van het VPS de selector aanduidt als orgaan dat het getuigschrift uitreikt of erkent. De vakorganisaties vrezen dat de uitreiking niet voor alle kandidaten gelijk zal verlopen aangezien er meerdere selectoren zijn voor de Vlaamse overheid, de Managementondersteunende Diensten (MOD's), Jobpunt Vlaanderen, enzovoort. De vakorganisaties willen één orgaan voor de uitreiking van de getuigschriften.

Daarnaast vrezen de vakorganisaties ook een ongelijke behandeling omdat het ontwerpbesluit geen randvoorwaarden formuleert voor het uitreiken van het getuigschrift. De vakorganisaties willen garanties voor transparante procedures en criteria, zodat iedereen op gelijke wijze wordt behandeld en er geen ongeschikte kandidaten worden aangeworven of eenzelfde kandidaat voor gelijkaardige functies in het ene geval wel en het andere geval geen getuigschrift krijgt.

Ik organiseerde op 10 januari 2011 een ad-hocoverleg met de vakorganisaties inzake EVC om de verschillende standpunten meer op elkaar af te stemmen. Uiteindelijk bleek een akkoord met de vakorganisaties haalbaar indien het ontwerpbesluit tot wijziging van het VPS op een aantal punten wordt gewijzigd en er een duidelijke scheiding komt tussen de instantie die de EVC beoordeelt en de instantie die de uiteindelijke selectie doet. Dat is de zorg van de organisaties.

Rekening houdend met de voorstellen van het overleg van 10 januari 2011, zal een nieuw ontwerpbesluit tot wijziging van het VPS worden uitgewerkt. Momenteel wordt onderzocht of de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB) de beoordeling van EVC op zich kan nemen. Ik moet dus, om tot een akkoord te komen, een instantie hebben die daarvoor in aanmerking komt en die daarvoor door de vakbonden aanvaard wordt. Belangrijk is ook dat in de gewijzigde regeling elk bewijs van competenties verworven buiten diploma blijft toegestaan. Er is geen beperking tot ervaringsbewijzen.

Ik heb er goede hoop op dat onze regeling zal plaatsvinden. Die regeling is trouwens veel breder dan de federale regeling die enkel focust op bepaalde beroepen, zoals cipiers. De vakbonden hebben gezegd dat hun zorg de gelijke toegang en gelijke beoordeling is. Ik kan hen daar ook in volgen en heb hun beloofd om daar een voorstel over uit te werken. We zitten daar nu in de laatste fase.

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes: Minister, ik dank u voor uw antwoord, dat ondanks de beperkte tijd toch volledig en uitgebreid is. Ik begrijp dat er geen centrale rapportering gebeurt. Er wordt al zoveel gerapporteerd, dus wil ik niet vragen om dat nog eens specifiek te rapporteren. Het zou interessant geweest zijn mocht daarover iets geweten zijn, maar ik heb er begrip voor dat niet alles permanent kan worden gerapporteerd.

Minister, ik onderschrijf uw zorg om de kwaliteitsbewaking hoog in het vaandel te blijven voeren. Ik stel vast dat u daar ook werk van maakt in het beleid dat u aankondigt en dat uw administratie daarover wordt gesensibiliseerd. Ik stel ook vast dat de nodige initiatieven worden genomen om in overleg met de vakorganisaties tot een goede regeling te komen. Ik kijk mee uit naar het nieuwe besluit dat wordt voorbereid. De scheiding tussen de beoordelaar en de selector is een goede en redelijke vraag. Het zou goed zijn als we daar op zouden kunnen inspelen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■